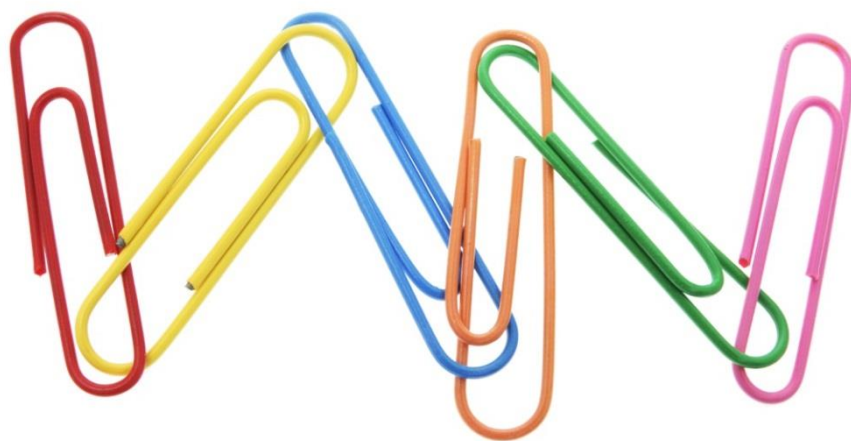

Raport z konsultacji społecznych Programu Rewitalizacji Miast

Warszawa, sierpień 2014 r

Projekt „Program działań dla miejskich obszarów funkcjonalnych Bydgoszczy i Torunia w nowej perspektywie finansowej 2014-2020” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY I ROZWOJU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Autorzy:

Zespół Sektora Publicznego Deloitte Business Consulting S.A

Projekt „Program działań dla miejskich obszarów funkcjonalnych Bydgoszczy i Torunia w nowej perspektywie finansowej 2014-2020” jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Spis treści

Spis treści	3
Wprowadzenie	4
Uwagi zgłoszone na etapie konsultacji społecznych.....	5

Wprowadzenie

W niniejszym załączniku zaprezentowano informację o uwagach zgłoszonych do dokumentu Program Rewitalizacji Miast wraz z informacją o sposobie ich zaadresowania.

- Na etapie konsultacji społecznych rozpatrywano uwagi zgłaszane do upublicznionej wersji Programu Rewitalizacji Miast poprzez wszystkie zainteresowane instytucje, organizacje oraz osoby prywatne.
- Zgłaszanie uwag w ramach procesu konsultacji odbywało się pocztą elektroniczną poprzez formularz „Formularz konsultacji społecznych” oraz za pośrednictwem portalu Stacja-konsultacja (www.stacja-konsultacja.pl). Materiały do konsultacji zostały przesłane celem zawieszenia na stronach własnych www do wszystkich członków Związku ZIT.
- Konsultacje społeczne trwały w dniach od 18.08.2014 do 27.08.2014
- Przykładowe zamieszczone zaproszenia do składania uwag:
 - <http://www.konsultacje.torun.pl/pl/wspolpraca-w-ramach-bydgosko-torunskiego-obszaru-funkcjonalnego-etap-iii>
 - http://www.bydgoszcz.pl/miasto/aktualnosci/aktualnosci-2014-sierpień/Konsultacje_spo_eczne_dotycz_ce_perspektywy_2014_2020.aspx
 - Portal Stacja konsultacja <http://www.stacja-konsultacja.pl/konsultacje>.

Łącznie na etapie konsultacji społecznych wpłynęło 113 uwag.

Sposób wprowadzenia uwag, jakie wpłynęły w procesie konsultacji społecznych, wraz z uzasadnieniem znajduje się w poniższej tabeli.

Uwagi zgłoszone na etapie konsultacji społecznych

W poniższej tabeli zebrane zostały uwagi zgłoszone na etapie konsultacji społecznych do dokumentu Program Rewitalizacji Miast wraz z informacją o sposobie ich zaadresowania.

Lp.	Część dokumenty, do którego zgłoszona jest uwaga (fragment oraz strona dokumentu) oraz Treść uwagi / sugestii	Uzasadnienie uwagi / sugestii	Sposób wdrożenia / Komentarz
Urząd Miasta Bydgoszczy			
1	s.5 Zmiana szyku zdania: Pojęcie „rewitalizacja” pochodzi z języka łacińskiego, w którym termin „vitalis” oznacza „żywotny, a przedrostek „re” oznacza: „ponownie, „znów”, co razem oznacza „ponowne ożywienie”, „przywrócenie do życia”. Przez „ożywienie/przywrócenie do życia” obszar, czy dzielnicy należy rozumieć przywrócenie im pierwotnej funkcji, którą jest użytkowanie przez ludzi.		Uwaga uwzględniona. Zmieniono szyk zdania zgodnie z propozycją.
2	s.9 Tabela jest mało czytelna.		Uwaga uwzględniona. Po konsultacjach doprecyzowano uwagę. Uzupełniono opis pod schematem.

3	s.15 - Bydgoszcz pełni funkcję ośrodka turystycznego (nadrzeczne położenie, zielen, otoczenie lasów itp.). Niezbędnie precyzyjnie		Uwaga uwzględniona. Przeformułowano na: „Ponadto, Bydgoszcz pełni funkcję ośrodka turystycznego ze względu na wysokie walory przyrodnicze (nadrzeczne położenie, duża powierzchnia terenów zieleni miejskiej, otoczenie lasów itp.)”.
4	s. 31 - W przypadku Bydgoszczy i Torunia, ze względu na ich rozległy obszar i niejednorodną strukturę, analiza dokonana została w podziale na jednostki urbanistyczne Wg ustaleń, analiza nie miała być dokonana w oparciu o jednostki urbanistyczne.		Wstępne ustalenia obejmowały możliwość przeprowadzenia analizy w oparciu o jednostki urbanistyczne (ze względu na brak danych) oraz przeprowadzenie dodatkowej analizy w oparciu o wyodrębnienie nowych jednostek planistycznych w przypadku dużych pod względem liczby ludności oraz rozległych jednostek urbanistycznych. W pracy z Klientem ustalono, iż ze względu na relatywnie duże zróżnicowanie dokonano podziału jednej jednostki urbanistycznej, tj. Fordonu, wydzielając Stary Fordon (ze względu na brak homogeniczności tego obszaru). W toku prac uznano, że obecnie istniejące jednostki urbanistyczne charakteryzują się podobieństwem zjawisk w nich występujących i w znacznym stopniu odpowiadają także podobnemu dla ich obszaru charakterowi zabudowy. Podobieństwa te umożliwiają porównanie zachodzących zmian w tych jednostkach pod kątem doświadczeń rewitalizacyjnych z poprzednich LPR. Jedyne, ze względu na dużą powierzchnię Fordonu, dokonano jego podziału i wyodrębniono jednostkę planistyczną Stary Fordon. Nie dostrzeżono konieczności dokonania analizy służącej wyodrębnieniu nowych jednostek planistycznych.
5	s. 51 W Śródmieściu główną arterią jest najbardziej reprezentacyjna ul. Gdańska - Warto wpisać także ul. Cieszkowskiego? Nowe Miasto - Skąd takie sformułowanie?		Uwaga uwzględniona. Przeformułowano na: „Głównymi arteriami Śródmieścia są ulice: Jagiellońska i Gdańska. Wśród najbardziej reprezentacyjnych ulic tej jednostki oprócz ulicy Gdańskiej są także ulice: Dworcowa, Długa, Cieszkowskiego, Aleje Adama Mickiewicza” Sformułowanie Nowe Miasto zostało zaczerpnięte z LPR dla Miasta Bydgoszcz na lata 2007-2015 str. 28
6	s. 51 – nie tylko budynków ale również parków		Uwaga uwzględniona. Dopisano parki
7	s.53,66,67,72,173,231,233,243,254,255,327,329,330,336,338		Uwagi uwzględnione. Zamieniono.

	Liczba, a nie ilość.		
8	s. 78 Kamienica była siedzibą przed- i powojennego kina Orzeł Przed wojną kino nosiło inną nazwę.	Początkowo mieściła się w nim restauracja Carla Bartza. Następnie w 1919r. Grentzschutz urządził w nim więzienie dla powstańców wielkopolskich. Rok później w budynku działał kabaret "Maxim", a później "Picadilly". W latach 1936-37 mieścił się lokal "Palais de Danse". W drugiej części domu w latach 1929-1933 funkcjonowało kino "Rewja", które w latach okupacji przejęło nazwę "Capitol Filmtheater", w marcu 1945r. - "Ojczyzna", a od czerwca 1945r. do października 2002r. "Orzeł". Od początku zatem swego istnienia w budynku tym tętniło życie kulturalne, które stanowiło także o atrakcyjności dzielnicy i miasta. Od 2002r. budynek był nieczynny i ulegał dalszej degradacji. W 2008r. Miasto rozpoczęło proces rewitalizacji tego miejsca. W roku 2011 oddano obiekt do użytku.	Uwaga uwzględniona. Dodano zaproponowany tekst przedstawiający historię budynku
9	s. 78 Dodać jako przykład dobrych praktyk projekt Bydgoski Węzeł Wodny..		Uwaga uwzględniona. Dodano
10	s. 86 W nagłówku wykresu nr 2 brakuje słowa przedprodukcyjny.		Uwaga uwzględniona. Dodano
11	s. 122 Tabela - z którego roku są to dane?		Uwaga uwzględniona. Dodano brakującą daną.
12	s.127,132,136,139,142,146,149,152 Dane z którego roku?		Uwaga uwzględniona. Dopisano, z którego roku pochodzą dane
13	s.136, tabele 9,10,11,12,13,14 Brak w legendzie skali ocen.		Skalę ocen zaprezentowano na wstępie rozdziału, z tego względu (oraz obszerność dokumentu) nie dodano legendy pod każdą z tabel.
14	s. 163		Zaproponowane kryteria wynikają z kluczowych zasad stosowanych w szeroko rozumianych programach i

	Dostosowanie kryteriów do wytycznych, konsultacje kryteriów.		<p>projektach rewitalizacyjnych finansowanych ze środków unii europejskiej.</p> <p>W związku z tym, iż obecnie nie ma właściwych wytycznych, dostosowanie kryteriów będzie możliwe po ich opracowaniu i publikacji.</p> <p>Pula wskazanych kryteriów może stanowić podstawę do dalszych prac. Zaprezentowano szeroką listę kryteriów, aby gminy, stosując je jako materiał wyjściowy, mogły budować odpowiednią dla siebie listę kryteriów zgodnych z wytycznymi.</p>
15	<p>s. 165</p> <p>Kryterium rozstrzygające:</p> <p>Realizacja projektu zakłada efektywność kosztową – projekt generuje przychody</p> <p>Proponuję podać inne kryterium np. gotowość techniczną do realizacji przedsięwzięcia</p>		<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Usunięto omyłkowy zapis dotyczący przychodów.</p> <p>Dopisano także propozycję kryterium gotowości technicznej wraz z komentarzem.</p> <p>Dodatkowy komentarz (poniżej)</p> <p>Zaproponowane kryteria wynikają z kluczowych zasad stosowanych w szeroko rozumianych programach i projektach rewitalizacyjnych finansowanych ze środków unii europejskiej.</p> <p>Kryterium efektywności kosztowej nie oznacza generowania przychodów, ale osiągnięcie danego efektu rewitalizacyjnego relatywnie najniższym kosztem.</p> <p>Rozstrzygająca rola kryterium może okazać się przydatna w przypadku projektów, które przykładowo oddziałują na podobną liczbę mieszkańców, które jednak charakteryzują się różnym kosztem przedsięwzięcia. Przy podobnych efektach danych przedsięwzięć mniejszy koszt jednego z nich może być rozstrzygający.</p> <p>Zaproponowane w uwadze kryterium gotowości technicznej do realizacji przedsięwzięcia może zostać uwzględnione w puli możliwych kryteriów oceny projektów.</p> <p>Należy jednak pamiętać, że u progu nowej perspektywy finansowej kryteria oceny powinny koncentrować się na wyborze najlepszych projektów, a nie konieczności tych dojrzałych pod kątem przygotowania. Kryterium gotowości technicznej do realizacji przedsięwzięcia nabiera większego znaczenia w przypadku, gdy możliwy czas realizacji przedsięwzięcia jest krótki / ograniczający.</p>
16	Str. 174		Uwaga uwzględniona.

	<p>– cele – promocja dziedzictwa przemysłowego – projekt SHIFT-X</p> <p>- brak działań (zarówno w problemach, celach i jak i kierunkach) związanych z rewitalizacją parków Kazimierza Wielkiego i W. Witosa oraz rewitalizacji Cmentarza Starofarnego</p>		<p>Dopisano w celach promocję dziedzictwa przemysłowego. Dodano, zapis o przykładowym projekcie jakim jest -SHIFT X</p> <p>W problemach dodano „obniżony stan jakości terenów zieleni (m.in. Parków miejskich).</p> <p>W działaniach dopisano podnoszenie jakości terenów zieleni (Park Kazimierza Wielkiego i Park Ludowy im. Wincentego Witosa).</p> <p>Cmentarz Starofarny znajduje się na Okolu (informacje na ten temat znajdują się w opisie tej jednostki)</p>
17	<p>s. 188</p> <p>– brak informacji o projekcie REURIS (w zakresie rewitalizacji parku nad Starym Kanałem), który powinien być kontynuowany</p>		<p>Uwaga uwzględniona. Zamieszczono informacje o projekcie REURIS</p>
18	<p>s. 197</p> <p>– Miasto Toruń odnosi się do prac rewitalizacyjnych wykonanych w przeszłości wskazując na konieczność ich kontynuacji</p>		<p>Uwaga została dodatkowo skonsultowana z klientem (nie była zrozumiała).</p>
19	<p>s. 274</p> <p>Przegląd potencjalnych źródeł finansowania projektów – należy wskazać inne możliwości finansowania projektów poza RPO WKP 2014-2020 i PO IŚ 2014-2020 i inicjatywą Jessica, np.:</p> <p>Program dla Europy Środkowej, np.:</p> <p>Oś priorytetowa 3 Współpraca w zakresie zasobów naturalnych i kulturowych na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego w EUROPIE ŚRODKOWEJ</p> <p>Cel tematyczny 6</p> <p>Zachowanie i ochrona środowiska oraz promowanie efektywnego gospodarowania zasobami</p> <p>Priorytet inwestycyjny 6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego</p> <p>Cel szczegółowy 3.1 Poprawa zintegrowanego zarządzania środowiskiem w celu ochrony i zrównoważonego</p>		<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Wszystkie zaproponowane programy (za wyjątkiem URBACT 3) dodano do tabeli ze źródłami finansowania (Tabela Główne źródła finansowania działań twardej w roz. 6. Przegląd potencjalnych źródeł finansowania projektów).</p> <p>Informacje nt. URBACT 3 ze względu na brak uszczegółowienia celów tematycznych przedstawiono w tekście rozdziału.</p>

	<p>wykorzystywania zasobów i dziedzictwa naturalnego</p> <p>Cel szczegółowy 3.2 Poprawa zdolności zrównoważonego wykorzystywania zasobów i dziedzictwa kulturowego</p> <p>Priorytet inwestycyjny 6e Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu</p> <p>Cel szczegółowy 3.3 Poprawa zarządzania środowiskowego na funkcjonalnych obszarach miejskich w celu polepszenia warunków życia</p> <p>Program współpracy transnarodowej Region Morza Bałtyckiego 2014-2020</p> <p>2. Efektywne gospodarowanie zasobami naturalnymi</p> <p>2.3 Efektywność energetyczna</p> <p>3. Zrównoważony transport</p> <p>3.2 Dostępność obszarów oddalonych i dotkniętych zmianami demograficznymi</p> <p>3.5 Przyjazna środowisku mobilność miejska</p> <p>Program URBACT III na lata 2014-2020</p> <p>Cel tematyczny 4: Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach</p> <p>Cel tematyczny 6: Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów</p> <p>Cel tematyczny 8: Promowanie zatrudnienia i mobilności pracowników</p> <p>Cel tematyczny 9: Promocja integracji społecznej i walki z ubóstwem</p>		
20	<p>s. 280</p> <p>Zasady monitoringu i ewaluacji Programu</p> <p>Wskazać kto / co konkretnie będzie odpowiedzialny za ten proces.</p>		<p>Uwagę częściowo uwzględniono po dodatkowych konsultacjach.</p> <p>Z racji formalnego umocowania Programu Rewitalizacji Miast proces monitoringu oraz ewaluacji Programu może przebiegać na podstawie wskaźników w ramach Lokalnych Programów Rewitalizacji (opracowanych w oparciu o Program oraz zgodnie z przyszłymi wytycznymi).</p> <p>Z punktu widzenia polskiego prawa PRM nie jest w żaden</p>

			21 sposób umocowany, jako dokument strategiczny – jedynie przyjęcie go przez członków ZIT (uchwałami) albo zgodnie z ustaloną reprezentacją i kompetencjami – przyjęcie dokumentu przez Związek ZIT może wzmocnić jego pozycję (aczkolwiek nadal, w świetle obowiązujących przepisów pozostanie on jedynie dokumentem pomocniczym).
21	s. 289 i 299 W nagłówku należy zaznaczyć, że informacja dotyczy meldunków stałych.		Uwaga uwzględniona. Dodano stosowny zapis
22	s. 295 Lista interesariuszy / UM Bydgoszcz Dodać: Plastyk Miejski, Wydział Edukacji i Sportu, Wydział Zdrowia i Polityki Społecznej, Biuro Kultury Bydgoskiej, Miejskie Centrum Kultury,		Uwaga uwzględniona. Uzupełniono listę interesariuszy o wskazane instytucje
23	s. 295 Najpierw jest wpisany Toruń a nie Bydgoszcz (w pozostałej częściach dokumentu zawsze pierwsza jest Bydgoszcz)		Uwaga uwzględniona. Poprawiono kolejność zgodnie z uwagą
24	s.300 W tabeli należy zmienić źródło informacji na PUP		Uwaga uwzględniona. Zmieniono źródło danych
25	s. 307 W numeracji tabel wyraźnie brak ciągłości numeracji np. nr 15, a następnie nr 17.		Uwaga uwzględniona. Poprawiono ciągłość numeracji tabel
26	s. 318 Niereprezentatywna próba badani a ankietowego (tylko 300 kwestionariuszy).		Ankieta, o której mowa w uwadze nie była jedynym źródłem informacji do opracowania analizy urbanistycznej. W ramach tej analizy przeprowadzono także ocenę jakościową struktury miejskiej oraz zasobów mieszkalnictwa na podstawie wywiadów pogłębionych, które przeprowadzono wśród przedstawicieli władz i jednostek miejskich (np. MPU), spółdzielni mieszkaniowych oraz uzupełniająco w wybranych przypadkach na podstawie wizyt terenowych. Ankieta, w ramach której zebrano 300 kwestionariuszy została przeprowadzona dodatkowo wśród mieszkańców BTOF oraz spółdzielni mieszkaniowych i stanowiła jedno ze źródeł danych na temat ich sytuacji urbanistycznej. Z tego

			<p>27względu wyniki ankiet należy traktować kierunkowo, a wnioski w charakterze opinii.</p> <p>W zakresie liczby otrzymanych kwestionariuszy, podjęto działania, aby ankieta była szeroko dostępna. Ankiety zamieszczono na stronie internetowej miast oraz podjęto działania promocyjne. Podczas warsztatów z mieszkańcami, zorganizowanymi przez wykonawcę, ich uczestnicy również zostali poproszeni o wypełnienie ankiety.</p>
27	<p>s. 339</p> <p>Tabela 14. Zestawienie projektów zaproponowanych przez respondentów wraz z ich uzasadnieniem:</p> <p>Osowa Góra:</p> <p>Celem jest ściągnięcie bohemy artystycznej, jeżeli taka istnieje w Polsce. Zakres to rozruszanie środowisk twórczych w celu organizacji imprez - plenerów malarskich i rozrywkowych w centralnym punkcie miasta /</p> <p>Wprowadzenie różnorodności ożywi i uatrakcyjni substancję miejską centrum miasta i spowoduje napływ ludzi do centrum miasta krążących między galeriami i domem</p> <p>Tabela nie jest czytelna – należałoby ją uporządkować.</p> <p>Ponadto: (?)</p>		<p>Dokonano przeglądu dokumentu pod względem czytelności zawartych w nim tabel.</p> <p>W zakresie opisu dotyczącego Osowej Góry przedredagowano zapis.</p>
28	<p>s. 342</p> <p>Powinno być Młyny Rothera</p>		Uwaga uwzględniona. Poprawiono
29	<p>s. 334</p> <p>Mieszkańcy chcą inwestowania w zieleń</p>		Uwaga uwzględniona. Zmieniono kolejność wypunktowania wskazując rewitalizację miejskich terenów zieleni na pierwszym miejscu.
30	<p>s.31, 34, 51, 76-77, 133, 174, 342 - Plac Piastowski</p> <p>Brak uwzględnienia wcześniejszych uwag!</p>		<p>Uwaga uwzględniona. Uwzględniono w dokumencie wcześniejsze sugestie Zmawiającego.</p> <p>s</p>
31	<p>Uwagi ogólne</p> <p>- Fotografie obrazujące Miasto Bydgoszcz przedstawiają najgorsze miejsca w danym obszarze, niektóre trudno</p>		<p>Uwaga została dodatkowo skonsultowana.</p> <p>Zmieniono podpis pod zdjęciem z „Ulica Dworcowa” na</p>

<p>zidentyfikować nawet mieszkańcom Bydgoszczy (np. zdjęcie 29). Konieczne jest umieszczenie również zdjęć przedstawiających zrewitalizowane, odnowione miejsca w opisywanym obszarze, jak to ma miejsce w materiale, w którym przedstawiono Miasto Toruń.</p> <p>- Dokument pomija powiązanie realizacji projektów infrastrukturalnych z zakresu rewitalizacji z nowymi wymaganiami w zakresie technologii, redukcji emisji substancji szkodliwych i energooszczędności.</p> <p>- w kryteriach wyboru projektów rewitalizacyjnych uznano za istotny fakt, że planowane przedsięwzięcie jest kontynuacją wcześniejszych działań, w tym świetle istotne mogłoby być wpisanie już zrealizowanych działań w charakterystyce obszarów skazanych do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi;</p> <p>- w opisie działań wskazanych w obrębie terenów zieleni tylko niewielki nacisk położono na potrzebę tworzenia nowych obszarów i to poza śródmieściem; istotne byłoby wskazanie konieczności rewaloryzacji i rewitalizacji śródmiejskich obszarów zieleni,</p> <p>- brak wskazań potencjalnych źródeł finansowania projektów dotyczących przebudowy i budowy nowych obiektów zieleni.</p>		<p>„podwórze – widok od ulicy Dworcowej”</p> <p>Niniejsze opracowanie ma na celu wskazanie jednostek do rewitalizacji. Główny nacisk położony jest na identyfikację obszarów problemowych i miejsc zdegradowanych jako m.in. wizualne potwierdzenie/uzasadnienie przeprowadzonej analizy czemu służą zamieszczone fotografie.</p> <p>W wstępie zapisano, że „Proces ten powinien mieć skoordynowany charakter i być przeprowadzony zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju, skutecznie integrując aspekty społeczne, przestrzenne, ekonomiczne, kulturalne, budowlano-inwestycyjne i ekologiczne w ramach określonego celu”, dodając jednocześnie w przypisie, że „Wszelkie projekty infrastrukturalne realizowane w ramach rewitalizacji muszą uwzględniać obowiązujące wymagania m. in.: w zakresie technologii, redukcji emisji substancji szkodliwych i energooszczędności”.</p> <p>Kryterium dotyczące kontynuacji / powiązania z innymi działaniami rewitalizacyjnymi na danym obszarze nie powinno stanowić kryterium kluczowego w ocenie projektów. Oczywiście warto powołać się na działania już realizowane, które mogłyby zostać uzupełnione o dalsze przedsięwzięcia w celu zwiększenia efektu rewitalizacyjnego. Jednak brak kontynuacji podejmowanych działań także może stanowić argument za tym, aby tego rodzaju działania podjąć na danym obszarze, który dotychczas nie był przedmiotem kompleksowych działań rewitalizacyjnych. Powołanie się na kontynuację przy realizacji projektów rewitalizacyjnych nie powinno być zatem konieczne.</p> <p>W zakresie terenów zieleni stosowne wyjaśnienie zostało zamieszczone w dokumencie.</p> <p>- W opisie Śródmieścia w akapicie: „W zakresie kształtowania przestrzeni rekreacyjnych istotnym kierunkiem działań powinno być zapewnienie ich ciągłości - połączenie parków, skwerów i bulwarów ciągami pieszymi i ścieżkami pieszo-rowerowymi” dodano: „jak również rewaloryzacja i rewitalizacja śródmiejskich obszarów zieleni”.</p> <p>W kierunkach działań „Łączenie miejsc rekreacji i wypoczynku - publicznych parków, skwerów i bulwarów zadrzewionymi ciągami pieszymi i ścieżkami pieszo-rowerowymi” uzupełniono o „rewaloryzację i podnoszeniem jakości terenów zieleni (m.in. Park Kazimierza Wielkiego, Park Ludowy im. Wincentego Witosa)”.</p> <p>Uzupełniono zestawienie źródeł finansowania (tabela).</p>
---	--	--

			W rozdziale 6.Przegląd potencjalnych źródeł finansowania projektów w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020 wskazano m.in. na Priorytet 6.5 Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu. Zgodnie z dokumentem w ramach tego priorytetu wsparcie zostanie skierowane m. in. na rekultywację na cele środowiskowe obszarów zanieczyszczonych / zdegradowanych, co pozwoli na usunięcie zagrożenia dla zdrowia ludzi i środowiska. Uzupełniająco realizowane będą również działania związane z rozwojem terenów zieleni, przyczyniających się do promowania miejskich systemów regeneracji i wymiany powietrza.
Miasto Toruń			
32	Uwaga do całego dokumentu: Proszę zwrócić uwagę, aby w tekście zamiast terenów zielonych, znalazły się tereny zieleni. Obecnie w LPR-T 2007-2015 znajdują się 23,a nie 25 projektów społecznych. Proszę poprawić w miejscach, gdzie podaje się liczbę tych działań.		Uwaga uwzględniona. Zmieniono sformułowania „tereny zielone” na „tereny zieleni”. Skorygowano liczbę projektów społecznych.
33	Punkt 1.2., uwaga 5 Czas dotyczący planowania programu nie wynika z kilkuletniego horyzontu czasowego, ale ze specyfiki procesu rewitalizacji, który aby przyniósł zakładane efekty powinien być wieloletni.		Uwaga uwzględniona. Na stronie 16 pod zieloną ramką z celem Programu, w pierwszym akapicie zapisano, że „Z racji specyfiki procesu rewitalizacji, który aby przyniósł zakładane efekty powinien być wieloletni, Program Rewitalizacji Miast będzie realizowany w dłuższej perspektywie czasowej, a tym samym w zmiennych w czasie warunkach ekonomicznych, finansowych i politycznych”.
34	Punkt 1.4. Wykonawca pisze, że Zamawiający będzie miał prawo do wnoszenia uwag na etapie konsultacji społecznych.	Dokument przekazany mieszkańcom do konsultacji powinien uwzględniać wszystkie uwagi zgłoszone przez Zamawiającego, powinien być zatwierdzony pod względem formalnym i merytorycznym. Jeśli zgłaszamy uwagi teraz, niezasadne wydaje się robienie tego samego po raz drugi na etapie konsultacji, które organizowane są z myślą o mieszkańcach, a nie o Zamawiającym.	Wykonawca uwzględnił uwagi Klienta pojawiające się w toku prac nad dokumentem, w tym te wynikające z konsultacji społecznych oraz przekazane wykonawcy na etapie „przed konsultacjami” oraz „po konsultacjach”. W toku prac nad dokumentem Zamawiający uczestniczył także w spotkaniach dedykowanych zagadnieniu rewitalizacji.
35	Punkt 1.4, uwaga 3 Informacja sprzeczna z tymi, które otrzymaliśmy od Dorfinu.		Uwagę dodatkowo doprecyzowano z jej autorem. Profile rozwoju miast uwzględniają wyniki badań ankietowych nt. potrzeb rewitalizacyjnych (m.in. w tym celu je

			<p>przeprowadzono).</p> <p>Szczegółowe pomysły mieszkańców zawarte są w wynikach przeprowadzonej ankiety, stanowiącej załącznik nr 3 do dokumentu.</p>
36	<p>Punkt 1.5., uwaga 1</p> <p>Brak zróżnicowania wewnętrznego w mniejszych miastach.</p>	<p>Z zapisu Wykonawcy wynika, że problemy w małym mieście występują na całym jego obszarze. Wykonawca utożsamia jednostkę urbanistyczną miasta dużego z całym miastem małym, powołując się na podobną wielkość obszaru, co nie stanowi analogii. Przywołany cytat ujawnia niezrozumienie procesu rewitalizacji. Prawdą jest, że wskazując dzielnicę do wsparcia, warto działaniami naprawczymi objąć całą jednostkę urbanistyczną. Nie jest to jednak obowiązek, czy warunek obligatoryjny do spełnienia. Czasem dzielnica jest tak zróżnicowana wewnątrz, że konieczne staje się wydzielenie w jej granicy obszarów priorytetowych. Ponadto, jeśli w poprzednim okresie programowania możliwe było dokonanie zróżnicowania wewnętrznego w mniejszych miastach, dlaczego teraz nie można tego zrobić? UMT nie sugerował zamieszczenia zapisu, że wszystkie miasta kwalifikują się do wsparcia. Wybór miast wynika tylko z ustalonych granic BTOF</p>	<p>Analiza wewnętrznomska została zaprezentowana zarówno dla miast rdzenia, jak i miast mniejszych. Ze względu na brak danych statystycznych dotyczących jednostek wydzielonych w miastach mniejszych (które umożliwiłyby statystyczną analizę wskaźnikową) oraz wielkość miast analizę wewnętrznomską przeprowadzono w oparciu o wywiady pogłębione.</p> <p>W dokumencie dodano tabelę prezentującą podejście do realizacji analizy wewnętrznomskiej dla miast rdzenia oraz miast mniejszych wraz z metodami i narzędziami wykorzystanymi w analizie.</p> <p>W dokumencie dodano niniejszy zapis.</p> <p>W przypadku mniejszych miast BTOF ze względu na ich wielkość i względną spójność przestrzenną obszaru, analizowane są one w całości. Niejednokrotnie miasta te pod względem powierzchni i liczby ludności są porównywalne z jednostkami urbanistycznymi Bydgoszczy i Torunia. W związku z tym wyznaczanie i porównywanie poszczególnych obszarów wewnątrz mniejszych miast nie jest niezbędne ze względu na to, iż po pierwsze, w wielu przypadkach mniejsze miasta obszaru funkcjonalnego nie prowadzą statystyk, które w sposób spójny umożliwiłyby ich wewnętrznomskie porównanie, po drugie, realizowane na terenie tych miast działania rewitalizacyjne w bezpośrednim stopniu oddziaływać będą na obszar całego miasta. Dlatego też, w ramach niniejszego opracowania przypisuje im się charakter jednostek urbanistycznych i tak też są rozpatrywane w przeprowadzanych analizach. Podejście takie odpowiada zapisom dokumentu Rewitalizacja obszarów zdegradowanych w miastach, w którym wskazuje się, iż „należy przyjąć zasadę, że to jednostki urbanistyczne powinny być obszarami, które – o ile na danym terenie zidentyfikuje się kryzys – będą rewitalizowane w całości”[1]. Analiza zróżnicowania wewnętrznomskiego miast mniejszych została dokonana przede wszystkim na bazie pogłębionych wywiadów z przedstawicielami kluczowych komórek jednostek miejskich, badania ankietowego z mieszkańcami oraz analizy doświadczeń miast w zakresie realizacji działań rewitalizacyjnych w poprzedniej perspektywie finansowej.</p>

			<p>Przypis [1] - Rewitalizacja obszarów zdegradowanych w miastach – propozycje zmian prawnych Część I, Instytut Rozwoju Miast, Kraków 2013, s. 53</p> <p>Dodano zapis, iż wszystkie miasta BTOF (zarówno miasta rdzenia, jak i miasta mniejsze) kwalifikują się do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi oraz usunięto zapis dotyczący rankingu miast.</p>
37	<p>Punkt 3.1., uwaga 2</p> <p>Nie wskazano źródeł finansowania działań rewitalizacyjnych dla Kowalewa.</p>		<p>Uwaga uwzględniona częściowo. Źródła finansowania działań rewitalizacyjnych dla Kowalewa wskazane zostały w zielonej ramce (KRYTERIA WYBORU OBSZARÓW PRZEZNACZONYCH DO REWITALIZACJI):</p> <p>„Działania rewitalizacyjne finansowane w ramach RPO w perspektywie 2007-2013 realizowane były w miastach powyżej 5 tysięcy mieszkańców. Ze względu na to kryterium Kowalewo Pomorskie i Łabiszyn działania rewitalizacyjne prowadziły w oparciu o środki województwa kujawsko-pomorskiego w ramach „Funduszu dla miast do 5 tys. mieszkańców na realizację projektów w zakresie rewitalizacji”. Zgodnie z przyjętymi zasadami, środki na rewitalizację były przeznaczone na projekty skierowane na ożywienie gospodarcze i społeczne oraz odnowę infrastrukturalną i architektoniczno-urbanistyczną zdegradowanych części miast, terenów i obiektów przemysłowych i powojennych. Do wsparcia kwalifikowane były tylko projekty ujęte w programie rewitalizacji miasta sporządzonym przez jednostkę samorządu terytorialnego zgodnie z Wytocznymi dotyczącymi przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji”.</p>
38	<p>Punkt 3.2., uwaga 1</p> <p>Brakuje zapisu, że układ BP jest wpisany do rejestru zabytków.</p>		<p>Uwaga uwzględniona.</p>
39	<p>Punkt 3.3., uwaga 7</p> <p>Wciąż brakuje opisu źródeł finansowania dla Kowalewa.</p>		<p>Uwaga uwzględniona częściowo. Źródła finansowania działań rewitalizacyjnych dla Kowalewa wskazane zostały w zielonej ramce (KRYTERIA WYBORU OBSZARÓW PRZEZNACZONYCH DO REWITALIZACJI):</p> <p>„Działania rewitalizacyjne finansowane w ramach RPO w perspektywie 2007-2013 realizowane były w miastach powyżej 5 tysięcy mieszkańców. Ze względu na to kryterium Kowalewo Pomorskie i Łabiszyn działania rewitalizacyjne prowadziły w oparciu o środki województwa kujawsko-pomorskiego w ramach „Funduszu dla miast do 5 tys.</p>

			mieszkańców na realizację projektów w zakresie rewitalizacji". Zgodnie z przyjętymi zasadami, środki na rewitalizację były przeznaczone na projekty skierowane na ożywienie gospodarcze i społeczne oraz odnowę infrastrukturalną i architektoniczno-urbanistyczną zdegradowanych części miast, terenów i obiektów przemysłowych i powojkowych. Do wsparcia kwalifikowane były tylko projekty ujęte w programie rewitalizacji miasta sporządzonym przez jednostkę samorządu terytorialnego zgodnie z Wytocznymi dotyczącymi przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji".
40	Punkt 3.5., uwaga 1 Przy powodach niezrealizowania projektu dotyczącego Bramy Chełmińskiej należy przede wszystkim wskazać oczekiwania społeczne, a w dalszej kolejności pozostałe.		Uwaga uwzględniona. Przeformułowano wskazując oczekiwania społeczne na pierwszym miejscu.
41	Punkt 3.5., uwaga 4 Projekt dotyczący mieszkalnictwa, kamienica przy ul. Żeglarskiej 11.	Przyczyna była trochę bardziej skomplikowana niż tylko zbyt duża "biurokracja". Poza tym to subiektywna opinia, a nie fakt, więc proszę o usunięcie zapisu. Nie musimy podawać takich szczegółowych opisów przyczyn niezrealizowania inwestycji. Wystarczy napisać, że Wnioskodawca się wycofał. Pisząc o niezrealizowanych projektach, proszę odnieść się tylko do tych, które finansowane były w ramach EFRR, dz. 7.1. RPO WK-P. Proszę pominąć projekty społeczne.	Uwaga uwzględniona. Usunięto zapisy pozostawiając jedynie informację dotyczącą wycofania się wnioskodawcy.
42	Bydgoskie Przemieście: Punkt 5.3.2. Nadal nie zmieniono opisu dotyczącego wpisu układu urbanistycznego do rejestru zabytków, wciąż wynika z niego, że wpis implikuje jedynie problemy i komplikacje. Proszę zmienić zgodnie z wcześniej przekazaną sugestią.		Uwaga uwzględniona. Przeformulowano zapisy na: „Ponadto należy wspomnieć, że układ urbanistyczny Bydgoskiego Przedmieścia został w 2011 roku wpisany do rejestru zabytków, co ma na celu przede wszystkim ochronę charakteru zabudowy dzielnicy. Chcąc podejmować prace renowacyjne budynków, należy uzyskać pozwolenie Miejskiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych, co wiąże się z koniecznością spełnienia wielu wymagań konserwatorskich (m.in. odnośnie zastosowanych materiałów)".
43	s.203, problem 7 Zamiast osoby z problemami, proszę poprawić na osoby dotknięte problemami społecznymi.		Uwaga uwzględniona. Poprawiono

44	<p>s.204, 7 i 9 kierunek działań rewitalizacyjnych</p> <p>Najpierw pisze się o zagospodarowaniu terenu schroniska dla zwierząt, (zgodnie ze zgłoszoną fiszką projektową, po jego likwidacji i przeniesieniu w alternatywne miejsce), a potem kierunku 9 pisze się o rozszerzeniu oferty zajęć przyrodniczych m.in. w obecnej lokalizacji schroniska przy ul. Przybyszewskiego. Te dwa kierunki wykluczają się nawzajem.</p>		<p>Uwaga uwzględniona. Usunięto zapisy dotyczące wolontariatu w schronisku w kierunku 9 działań rewitalizacyjnych.</p>
45	<p>STARE MIASTO s.211</p> <p>„Działania rewitalizacyjne realizowane w Toruniu w latach 2007-2013 skupiły się głównie na odnowie tej dzielnicy”</p>	<p>- odnowa kojarzy się z "odświeżeniem" i remontem infrastruktury, a takie działania nie były główną intencją podejmowanych zadań. Proszę o wykreślenie pierwszego zdania z akapitu 4 i modyfikację zdania 2: "Najważniejszym aspektem przeprowadzonych w latach 2007-2013 działań rewitalizacyjnych [...]."</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Zmodyfikowano na: Najważniejszym aspektem przeprowadzonych w latach 2007 – 2013 działań rewitalizacyjnych na Starym Mieście były remonty zasobów mieszkaniowych, których nie udało się przeprowadzić na Bydgoskim Przedmieściu.</p>
46	<p>s. 212</p> <p>projekt dotyczący Muzeum Podróżników objął kamienicę przy ul. Franciszkańskiej 9, a nie 11.</p> <p>proszę zmienić zapis dotyczący podwórek, zamiast część podwórek wymaga remontów, proszę napisać po prostu, że podwórka wymagają remontów.</p>		<p>Uwaga uwzględniona. Poprawiono numer ulicy.</p> <p>Zmieniono zapis dotyczący podwórek.</p>
47	<p>s.213, ostatni akapit, ostatnie zdanie</p> <p>kwestia nieestetycznych reklam;</p>	<p>proszę nie podawać przykładu sklepu, gdzie reklamy nie spełniają standardów. Wskazywanie palcem w tym przypadku nie jest niezbędne. Większość osób jest świadoma problemu.</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Wykreślono zapis dotyczący konkretnego sklepu.</p>
48	<p>s. 214</p> <p>akapit 1: Proszę poprawić drugie zdanie: („Brak podjazdów czy personelu wykwalifikowanego do obsługi osób niepełnosprawnych, wyklucza te osoby z grupy potencjalnych klientów, podobnie jest w przypadku osób z małymi dziećmi, które mają utrudniony dostęp do miejsc użyteczności publicznej.</p> <p>akapit 2:</p> <p>problemem mieszkańców SM jest nie brak dostępności do terenów zieleni, ale ich niewystarczająca liczba i słabe zagospodarowanie.</p> <p>Problem wyludniania się dzielnicy to problem nr 4, a nie 3: 1: problemy społ., 2: zamierający handel, 3: kwestia</p>		<p>Uwaga uwzględniona. Poprawiono zgodnie z uwagami</p>

	niepełnosprawnych, 3: wyludnianie się SM.		
49	s.215 problem nr 9: „organizacja ruchu samochodowego [...]”: takie sformułowanie nie wskazuje na problem. Proszę dodać: „skierowana na priorytetyzację ruchu indywidualnego.” problem 10: Analogicznie do problemu 9, ujęcie w obecnej wersji nie wskazuje problemu. cel 7: proszę dopisać „przestrzeni publicznej i półpublicznej. kierunek 11: zamiast w placówkach Muzeum Okręgowego, proszę napisać placówkach muzealnych. Kierunek 12: proszę zmienić monitoring miejski na wizyjny.		Uwaga uwzględniona. Poprawiono zgodnie z uwagami
50	Mokre Przedmieście: s.220, akapit 2: proszę zmienić zdanie 2: Stopień ubóstwa był do tego stopnia duży, że [...]. Usunąć słowo „ogromny”.		Uwaga uwzględniona. Poprawiono zgodnie z uwagą
51	Jakubskie Przedmieście: s.225, akapit 1, ostatnie zdanie: zamiast „szpeci”, proszę napisać „obniża walory estetyczne tej części dzielnicy”. Nieprawdą jest, że Jakubskie jest ubogie w zabytki.		Uwaga uwzględniona. Poprawiono zgodnie z uwagą. Usunięto zapis nt. zabytków.
52	s. 227 Zapotrzebowanie na terenie Jakubskiego na tworzenie nowych terenów zieleni Proszę zmienić na „Poprawę zagospodarowania terenów zieleni [...]” kierunek działań 6: proszę usunąć „tworzenie nowych terenów zieleni”, rekreacji może zostać. Ostatni kierunek: proszę dopisać nazwę zakładu „Tormięs”.	Jak to zapotrzebowanie zostało stwierdzone? W dzielnicy znajduje się Park Glazja (który wbrew temu, co pisze autor jest niewystarczająco zagospodarowany - wynika to z fiszki projektu).	Uwagę uwzględniono. Przeformulowano na: „Funkcje rekreacyjne na Jakubskim Przedmieściu pełni Park Glazja, znajdujący się przy ulicy Waryńskiego, w bezpośrednim sąsiedztwie cmentarza. Jest to właściwie jedyny większy teren zieleni rozwijającej się pod względem mieszkaniowym dzielnicy. Nie jest on jednak wystarczająco zagospodarowany. Poprawy wymaga jego uporządkowanie i podniesienie jakości wyposażania. Jest to o tyle istotne, iż rola parku wzrasta w szczególności od czasu, gdy przy ul. Sobieskiego zaczęło powstawać osiedle mieszkaniowe Słoneczne Tarasy, a jego mieszkańcy zaczęli szukać miejsc rekreacji i wypoczynku”.

			Przeformułowano kierunek działań 6 na: „Uporządkowanie istniejących terenów zieleni i tworzenie nowych terenów rekreacji (działania: uporządkowanie terenu Winnicy w okolicach nowego mostu drogowego, rewitalizacja Fortu Św. Jakuba z Parkiem Glazja)” W ostatnim kierunku działań dopisano nazwę Tormięs.
53	Załącznik nr 1 BTCM powinno być przy UMT, a nie jednostce budżetowej.		Uwagę uwzględniono. Zmieniono
54	Kryteria wyboru projektów, s.163-165 Podstawowe: kryterium 1. Jak to się ma do miast mniejszych, gdzie nie wydzielono obszaru, a gdzie wskazuje się całe miasto? kryterium 2. czy musimy zakładać ile problemowych sytuacji ma rozwiązywać projekt? Mam wątpliwości czy powinno to być kryterium zerojedynkowe. Dodatkowe: K.1: intensywność oddziaływania powinna być mierzona nie realizacją celów tematycznych, a interwencją w poszczególne sfery. Punktacja powinna się zaczynać od minimum 2 sfer - 1pkt itd. K.2: Wykonawca pisze, że kryteria powinny być mierzalne. To kryterium nie jest. Na jakiej podstawie stwierdzi się małe, duże, czy średnie korzyści? K.4: do dyskusji. Po pierwsze jak wyliczyć % mieszkańców, jaką liczbę należy wziąć pod uwagę? % ten będzie niekorzystny dla projektów dot. mieszkalnictwa, kryterium dla tych proj. nie będzie spełnione. Poza tym skala oddziaływania często przekracza tylko bezpośrednich użytkowników jakiejś infrastruktury, czy mieszkańców dzielnicy, a co ze SM, które odwiedzane jest przez licznych turystów? Punktacja powinna być bardziej elastyczna, np.: do 10% - 1 pkt, od 10-20% - 2 pkt itd. K.5: w opisie kryterium nie powinna znaleźć się skala, tylko liczba zaangażowanych partnerów.		Uwagi uwzględniono. Rozdział dotyczący kryteriów został uzupełniony o propozycje zamieszczone w uwadze, dodatkowo opatrzone komentarzem zestawienie kryteriów oceny. Dostosowano niektóre ze skali ocen. Usunięto niemierzalny wskaźnik. Dodatkowy komentarz: Zaproponowane kryteria wynikają z kluczowych zasad stosowanych w szeroko rozumianych programach i projektach rewitalizacyjnych finansowanych ze środków unii europejskiej. W związku z tym, iż obecnie nie ma właściwych wytycznych, dostosowanie kryteriów będzie możliwe po ich opracowaniu i publikacji. Pula wskazanych kryteriów może stanowić podstawę do dalszych prac. Zaprezentowano szeroką listę kryteriów, aby gminy, stosując je jako materiał wyjściowy, mogły budować odpowiednią dla siebie listę kryteriów zgodnych z wytycznymi.

	<p>K.6: zamiast „projekt stanowi kontynuację...” powinno znaleźć się, projekt wiąże się z innymi wcześniej realizowanymi projektami. Niestety, to kryterium jest niekorzystne dla obszarów, które dopiero od 2014 będą objęte wsparciem, jak np. Podgórz.</p> <p>K.7: Do przeformułowania i ponownie kryterium jest niemierzalne.</p> <p>Rozstrzygające:</p> <p>K.9: Projekty rewitalizacyjne nie są nastawione na osiągnięcie przychodu, więc należałoby się zastanowić jak będzie wyliczana efektywność kosztowa.</p>		
Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego			
55	<p>Proces konsultacji społecznych - Zbyt krótki termin dla konsultacji społecznych opracowania, dodatkowo w okresie wakacyjnym.</p>	<p>Okres trwania konsultacji nie jest adekwatny do ilości dokumentów poddanych konsultacjom, zwłaszcza w kontekście ich obszerności, tj. 9 dni na odniesienie do 4 projektów ważnych dokumentów</p> <p>Istotnie utrudnia to dogłębną analizę dokumentu i sprawdzenie zawartych w nim danych.</p>	<p>Termin realizacji konsultacji społecznych wynika z zapisów umowy oraz jej załączników (Opis Przedmiotu Zamówienia).</p> <p>Mając na uwadze realizację prac projektowych, dokumenty powstawały w bliskiej współpracy z miastami (członkami ZIT). Konsultacje dokumentu realizowano z zachowaniem zasad partnerstwa poprzez badania ankietowe prowadzone zarówno wśród przedstawicieli władz miejskich, jak mieszkańców, wywiady, warsztaty oraz spotkania w celu zebrania kierunkowych uwag.</p> <p>Mając świadomość, że terminy skrócono do niezbędnego minimum podjęliśmy dodatkowe kroki, aby dystrybuować dokument do możliwie jak najszerszego grona odbiorców, zawieszając dokument na portalu dedykowanym konsultacjom społecznym stacja-konsultacja oraz informację o prowadzonych konsultacjach wraz z formularzami uwag na miejskich stronach internetowych (członków ZIT).</p>
56	<p>Cały dokument</p>	<p>Zakończenie opracowywania programu rewitalizacji na obecnym etapie pozwoli na przygotowanie programu rewitalizacji określonego obszaru, jednak nie będzie to dokument właściwy do starania się o dofinansowanie ze środków UE. Nie ma bowiem jeszcze wszystkich dokumentów (m.in. Wytocznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Wytocznych IZ RPO), które dawałyby podstawę do opracowania programu rewitalizacji, umożliwiającego pozyskanie środków finansowych z UE w nowej perspektywie.</p> <p>Mając na względzie powyższe, podjęte działania powinny być działaniami przygotowawczymi – w kierunku</p>	<p>W pełni zgadzamy się z uwagą.</p> <p>Mając na uwadze uwarunkowania opracowania Programu Rewitalizacji Miast, tj. brak stosownych wytycznych, o których mowa w treści uwagi, niniejsze opracowanie w istocie powinno pełnić rolę opracowania eksperckiego, zgodnie z sugestiami Urzędu Marszałkowskiego (podobnie jak w przypadku opracowania dotyczącego delimitacji, która to będzie formalnie określona w dokumentach Urzędu Marszałkowskiego).</p> <p>Program Rewitalizacji Miast powinien być dokumentem bazowym w stosunku do innych dokumentów, które będą wymagane przez Regionalny Program Operacyjny</p>

		<p>opracowania programu rewitalizacji, gdyż jest to proces wymagający zaangażowania odpowiedniej ilości czasu, a także innych zasobów. W efekcie nie powinien powstać program a opracowanie eksperckie, które wesprze przygotowanie programu rewitalizacji, umożliwiającego pozyskanie środków finansowych z UE.</p> <p>W przeciwnym razie pojawi się problem, gdy konieczne będzie posiadanie programu rewitalizacji umożliwiającego pozyskanie środków finansowych z UE. Czy wówczas miasta będą opracowywać drugi program rewitalizacji? (a to będzie niewłaściwe merytorycznie, nieefektywne, nielogiczne i być może niemożliwe) Czy podjęta zostanie próba aktualizacji istniejącego dokumentu, z czym może być istotny problem (może to być także niemożliwe).</p>	<p>Województwa Kujawsko-Pomorskiego (projekt 4.0), których konieczność opracowania będzie wynikała z zatwierdzonego RPO, a ostateczny ich kształt będzie z kolei wynikał z odpowiednich wytycznych.</p> <p>Ważnym argumentem (zgodnie z zapisami Założeń Narodowego Planu Rewitalizacji) przemawiającym za traktowaniem niniejszego dokumentu jako dokumentu eksperckiego przemawia również fakt, iż z dużym prawdopodobieństwem każda z gmin starając się o środki finansowe związane z rewitalizacją w ramach RPO 2014-2020 będzie zobligowana do opracowania własnego dokumentu programowego w zakresie rewitalizacji.</p> <p>Przeprowadzona w ramach Programu Rewitalizacji Miast obszaru funkcjonalnego diagnoza może stanowić istotne źródło informacji m.in. na temat kluczowych problemów, celów oraz rekomendowanych kierunków działań rewitalizacyjnych oraz podstawę do opracowania ostatecznych wymaganych przez RPO dokumentów oraz zgodnych z zatwierdzonymi w przyszłości wytycznymi.</p> <p>Z punktu widzenia polskiego prawa PRM nie jest w żaden sposób umocowany, jako dokument strategiczny – jedynie przyjęcie go przez członków ZIT (uchwałami) albo zgodnie z ustaloną reprezentacją i kompetencjami – przyjęcie dokumentu przez organ ZIT może wzmocnić jego pozycję (aczkolwiek nadal, w świetle obowiązujących przepisów pozostanie on jedynie dokumentem pomocniczym).</p> <p>Zlecenie przygotowania PRM jest swego rodzaju "wyjściem w przyszłość" władz ZIT BTOF, antycypującym kształt przyszłego systemu wdrażania w zakresie polityki terytorialne. PRM jest więc dokumentem usytuowanym niejako „pomiędzy” poziomem województwa a poziomem gmin – dotyczy grupy 9 miast, JST z obszaru ZIT BTOF i jako taki nie podlega wytycznym dla żadnego z wymienionych poziomów, natomiast niewątpliwie musi zachować zgodność w definicjach i podstawowych mechanizmach postępowania właściwego dla procesów rewitalizacyjnych.</p> <p>Mając na uwadze powyższe, w tekście ujęto ekspercki charakter dokumentu.</p>
57	<p>Cały dokument, w tym np. str. 13</p> <p>Niniejsze opracowanie jest dokumentem bazowym dla dokumentów wymaganych przez Regionalny Program</p>	<p>Mając na względzie wcześniejszą uwagę, wskazuje się, że nie jest znany sposób zaakceptowania Programu Rewitalizacji Miast przez władze, tj. czy będzie traktowany tylko jako opracowanie eksperckie (jeśli tak to dlaczego nie jest to ekspertyza a program), czy planuje się go przyjęć np.</p>	<p>Program Rewitalizacji Miasta (zgodnie z wyjaśnieniem powyżej) powinien być traktowany jako dokument bazowy do opracowania dokumentacji gminnej, na bazie której gminy będą starać się o dofinansowanie unijne.</p>

	<p>Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego (projekt 4.0), których konieczność opracowania będzie wynikała z zatwierdzonego RPO, a ostateczny ich kształt będzie z kolei wynikał z odpowiednich wytycznych.</p>	<p>uchwałą.</p> <p>Należy mieć na względzie, że w sytuacji przyjęcia tego dokumentu przez władze, z jednej strony będzie on obligował lokalne władze do jego realizacji, z drugiej może stać w sprzeczności z wymogami Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju oraz IZ RPO i w efekcie nowy program rewitalizacji będzie stał w sprzeczności z programem eksperckim.</p> <p>Dodatkowo na str. 19 wskazuje się, że „Program Rewitalizacji Miast jest programem wieloletnim, krocącym, okresowo aktualizowanym w zakresie planowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych” oraz</p> <p>„Istotna część Programu zostanie zrealizowana w latach 2014-2020, tj. zgodnie z perspektywą finansową UE. Natomiast, w związku z długoletnimi inwestycjami podejmowanymi w ramach działań rewitalizacyjnych, zakłada się, iż horyzont planowania programu wykróczy poza podany zakres czasowy” oraz na str. 22 „Spełnienie wszystkich cech właściwej rewitalizacji umożliwi opracowywanie i wdrożenie Programu Rewitalizacji Miast, stanowiącej podstawę do działań rewitalizacyjnych na terytorium miast BTOF”, w związku z czym trudno traktować Program Rewitalizacji Miast jako dokument bazowy, ekspercki do opracowania właściwego programu. Autorzy programu traktują go jako właściwy program rewitalizacji, który ma być realizowany, aktualizowany.</p> <p>Jest to podejście niewłaściwe, mogące utrudnić sytuację starania się o środki europejskie w ramach nowej perspektywy. Dlatego zaleca się, by opiniowany dokument był opracowaniem eksperckim nie programem (dodatkowo przedstawione opracowanie nie ma charakteru programu tj. dokumentu operacyjno-wdrożeniowego, mówiącego co będzie robione, kiedy, za ile, gdzie, o czym również w kolejnych uwagach).</p>	<p>Mając na względzie wymogi formalno-prawne nie może on jednak spełnić w sposób oczywisty roli dokumentu operacyjnego, ponieważ wytyczne nie zostały jeszcze opracowane.</p> <p>W tekście usunięto sformułowania wskazane przez Urząd Marszałkowski.</p>
58	<p>Cały dokument, w tym np. str. 13-14</p> <p>Bydgosko-Toruński Obszar Funkcjonalny tworzą (...)</p> <p>Obecnie nie istnieje formalnie BTOF.</p> <p>Należałoby doprecyzować, iż dokument dotyczy obszaru realizacji ZIT Bydgoszczy, Torunia oraz obszaru powiązanego z nim funkcjonalnie.</p>	<p>W przedmiotowym dokumencie, analizie i diagnozie sytuacji istniejącej poddano 9 miast tzw. Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego. Należy jednak zaznaczyć, iż pod względem formalnym BTOF nie istnieje.</p> <p>W przypisie 4 słusznie wskazano, iż wyznaczenie Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego leży w kompetencjach samorządu województwa. Procedura w tym zakresie zostanie jednak rozpoczęta po wejściu w życie stosownych przepisów prawnych.</p>	<p>Zgodnie z wymogiem Opisu Przedmiotu Zamówienia wykonawca opracował dokument ekspercki w zakresie delimitacji obszaru funkcjonalnego. Wszelkie dokumenty realizowane w ramach projektu „Program działań dla miejskich obszarów funkcjonalnych Bydgoszczy i Torunia w nowej perspektywie finansowej” dotyczą obszaru funkcjonalnego, którego granice pokrywają się z granicami gmin, które podpisały porozumienie w sprawie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (25 jst, w tym dwa powiaty). Dokument ten nie jest jednak formalnie wiążący.</p>

		<p>Stąd też prowadzenie wszelkich badań, analiz w oparciu o delimitację zawartą w przedmiotowym projekcie (do czasu powstania formalnego dokumentu regulującego kwestę delimitacji Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego) jest bezzasadne i błędne.</p> <p>W konsultacjach zaznaczono, iż program stanowi uszczegółowienie m.in. Strategii ZIT, dlatego też wskazanym jest odniesienie się do obszaru ZIT wojewódzkiego.</p>	<p>Formalnie, obszar funkcjonalny zostanie określony przez Urząd Marszałkowski.</p> <p>Informacje te znajdują się już w podrozdziale 1.3. Zakres i cel programu rewitalizacji miast.</p>
59	<p>Cały dokument</p> <p>Dokument jest zbyt obszerny, występują w nim powtórzenia (m.in. w zakresie tego czym jest rewitalizacja, czym jest program rewitalizacji, co powinien zawierać program rewitalizacji). Dokument powinien jasno precyzować co chcemy zrobić i jaki stan chcemy dzięki tym działaniom osiągnąć, bez zbędnej teorii.</p>	<p>Dokument powinien być konkretny, możliwie zwięzły, a przez to sprawny do wdrażania. Część materiału stanowiąca np. pewne tło opracowania powinna zostać przeniesiona do załączników.</p>	<p>Rozmiary dokumentu wynikają m.in. z uwzględnienia uwag jednostek terytorialnych, które aktywnie uczestniczyły w pracach nad dokumentem oraz zgłaszały pewne uwagi oraz sugestie co do uzupełnienia pierwotnego tekstu.</p> <p>Każda z 25 jednostek samorządu terytorialnego należących do ZIT BTOF miała szansę zgłoszenia uwag w konsultacjach społecznych oraz warsztatach z członkami ZIT.</p> <p>Na objętość dokumentu wpływa także część teoretyczna, wyjaśniająca pojęcie rewitalizacji, wskazująca podstawy prowadzenia działań rewitalizacyjnych i metodykę pracy nad dokumentem, a także załączniki, niezbędne w tego typu opracowaniu.</p>
60	<p>Cały dokument</p> <p>Zaleca się większą dbałość o czytelność grafiki (część jest niewyraźna np. schemat 4 na str. 27)</p>	<p>Dokument powinien być czytelny.</p>	<p>Dokonano przeglądu całego dokumentu pod kątem weryfikacji czytelności zamieszczonej grafiki.</p> <p>Dopisano opis do schematu dotyczącego mapowania interesariuszy (wskazanego jako mało czytelny).</p>
61	<p>Str. 1</p> <p>Program Rewitalizacji Miast</p> <p>Tytuł opracowania wymaga weryfikacji</p>	<p>Tytuł programu powinien być adekwatny do zawartości, tj. nie jest to program rewitalizacji miast w ogóle, tylko konkretnych miast</p>	<p>Tytuł opracowania wynika z opisu przedmiotu zamówienia i został określony przez Zamawiającego.</p> <p>Zgodnie z sugestiami Urzędu Marszałkowskiego dodano do tytułu sformułowanie opracowanie eksperckie – celem podkreślenia, iż jest to dokument dodatkowy do dokumentów operacyjnych gmin, na podstawie których będą one podejmować działania rewitalizacyjne i starać się o środki unijne.</p>
62	<p>str. 14,</p> <p>1.3. Zakres i cel programu rewitalizacji miast</p> <p>Brak podstawy wskazania 9 miast do objęcia opracowaniem.</p>	<p>Należałoby wskazać na jakiej podstawie wskazano 9 miast objętych opracowaniem.</p> <p>Obecnie nie ma jeszcze wszystkich dokumentów (m.in. Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, Wytycznych IZ RPO), które dają podstawę do opracowania programu rewitalizacji, umożliwiającego pozyskanie środków</p>	<p>Opis przedmiotu zamówienia nie precyzuje, które miasta należało objąć analizą. Przyjęto szerokie podejście obejmujące wszystkie miasta (9) obszaru obejmującego gminy, które podpisały porozumienie w sprawie realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego (ZIT BTOF).</p> <p>Formalny kształt obszaru funkcjonalnego zostanie określony</p>

		finansowych z UE. Wytyczne dot. rewitalizacji z poziomu krajowego i regionalnego określają dopiero zasięg terytorialny programów.	przez Urząd Marszałkowski.
63	<p>Str. 19,</p> <p>Program Rewitalizacji Miast ma charakter ramowy, ze względu na swoją specyfikę i uwarunkowania powinien być realizowany i uszczegółowiany na bieżąco poprzez konkretyzowanie w partnerstwie zadań operacyjnych, odpowiadających na lokalne problemy</p> <p>Program rewitalizacji powinien zawierać konkretny wykaz dopełniających się wzajemnie głównych projektów rewitalizacyjnych, dotyczących obszaru zdegradowanego, które będą realizowane w ramach danego programu rewitalizacji. Natomiast jego uzupełnieniem powinien być ogólny, zbiorczy opis innych, uzupełniających rodzajów projektów rewitalizacyjnych.</p>	<p>Zalecenie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju</p> <p>Program Rewitalizacji Miast, jako „program” powinien zawierać listę projektów, która winna zostać zrealizowana zgodnie z określonym harmonogramem czasowym i źródłem finansowania. Tymczasem PRM ogranicza się jedynie do kryterium wyboru projektów, czy do charakterystyki obszarów wskazanych do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi. Stąd też dokument ten nie posiada charakteru „programu” lecz dokumentu zawierającego wstępne „założenia”, „zalecenia” (materiał źródłowy) do właściwego programu rewitalizacji miast.</p>	<p>Mając na uwadze uwarunkowania opracowania Programu Rewitalizacji Miast, tj. brak stosownych wytycznych, o których mowa w treści uwagi, niniejsze opracowanie w istocie powinno pełnić rolę opracowania eksperckiego, zgodnie z sugestiami Urzędu Marszałkowskiego.</p> <p>Program Rewitalizacji Miast powinien być dokumentem bazowym w stosunku do innych dokumentów, które będą wymagane przez Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego (projekt 4.0), których konieczność opracowania będzie wynikała z zatwierdzonego RPO, a ostateczny ich kształt będzie z kolei wynikał z odpowiednich wytycznych.</p> <p>Ważnym argumentem (zgodnie z zapisami Założeń Narodowego Planu Rewitalizacji) przemawiającym za traktowaniem niniejszego dokumentu jako dokumentu eksperckiego przemawia również fakt, iż z dużym prawdopodobieństwem każda z gmin starając się o środki finansowe związane z rewitalizacją w ramach RPO 2014-2020 będzie zobligowana do opracowania własnego dokumentu programowego w zakresie rewitalizacji, obejmującego wykaz dopełniających się wzajemnie głównych projektów rewitalizacyjnych, dotyczących obszaru zdegradowanego, które będą realizowane w ramach danego programu rewitalizacji.</p> <p>Przeprowadzona w ramach Programu Rewitalizacji Miast obszaru funkcjonalnego diagnoza może stanowić istotne źródło informacji m.in. na temat kluczowych problemów, celów oraz rekomendowanych kierunków działań rewitalizacyjnych oraz podstawę do opracowania ostatecznych wymaganych przez RPO dokumentów oraz zgodnych z zatwierdzonymi w przyszłości wytycznymi.</p> <p>Program Rewitalizacji Miast, zgodnie z sugestią Urzędu Marszałkowskiego powinien być dokumentem ogólnym, ramowym, zawierającym zbiorcze opisy oraz kierunki projektów rewitalizacyjnych. Konkretny wykaz dopełniających się projektów każda z gmin powinna ująć w Lokalnym Programie Rewitalizacji zgodnie z wytycznymi MIR.</p> <p>Mając na uwadze powyższe, w tekście ujęto ekspercki charakter dokumentu.</p>

64	<p>Str. 22,</p> <p>W Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 zidentyfikowano siedem obszarów strategicznej interwencji (...)</p> <p>W Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 zidentyfikowano dziewięć obszarów strategicznej interwencji (...)</p>	<p>Zapisy Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+</p>	<p>Uwagę uwzględniono. Poprawiono zgodnie z uwagą</p>
65	<p>Str. 22,</p> <p>1.4 Umocowanie prawne</p> <p>Priorytet 9.2 nie będzie realizowany wyłącznie przy zastosowaniu instrumentu ZIT dla obszarów miejskich.</p>	<p>Projekt RPO WK-P zakłada, iż priorytet 9.2. będzie realizowany na trzech poziomach polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego, tj. ZIT wojewódzkiego, ZIT regionalnego / subregionalnego i na poziomie powiatowym.</p>	<p>Uwagę uwzględniono. Usunięto zapis</p>
66	<p>Str. 28,</p> <p>1.5 Sposób pracy nad dokumentem</p> <p>Dlaczego przyjęto, iż badania ankietowe dotyczące zasobów mieszkalnictwa dotyczą tylko mieszkańców Bydgoszczy i Torunia?</p>	<p>Jeżeli opracowanie obejmuje nie tylko Bydgoszcz i Toruń to wskazanym jest objęcie badaniami ankietowymi mieszkańców pozostałych miast czy gmin.</p>	<p>Ze względu na rozległy obszar miast rdzenia, wywiady na temat zasobów mieszkalnictwa z przedstawicielami urzędów, które przeprowadzono we wszystkich miastach objętych analizą (9), uzupełniono o badania ankietowe dot. zasobów mieszkalnictwa.</p> <p>Przeprowadzone wywiady pogłębione z przedstawicielami urzędów miast mniejszych były wystarczające do opracowania niniejszej analizy.</p>
67	<p>Str. 33</p> <p>„W przypadku mniejszych miast BTOF ze względu na ich wielkość i względną spójność przestrzenną obszaru, analizowane są one w całości.”</p> <p>Brak analizy jednostek przestrzennych (sytuacji wewnętrznej) mniejszych miast</p>	<p>W ramach PRM analizie poddano 9 miast, nieistniejącego pod względem formalnym Bydgosko-Toruńskiego Obszaru Funkcjonalnego. W przypadku największych miast, tj. Bydgoszczy i Torunia wszelkie analizy zostały oparte na ich poszczególnych jednostkach urbanistycznych. W przypadku mniejszych miast, ze względu „na ich wielkość i spójność przestrzenną” analizowano je w całości. W przedmiotowym dokumencie owe założenia Wykonawca argumentuje tym, że mniejsze miasta obszaru funkcjonalnego nie prowadzą statystyk, a realizowane na ich terenie działania rewitalizacyjne w bezpośrednim stopniu oddziaływać będą na obszar całego miasta.</p> <p>Takie rozumowanie jest błędne. Niezbędna jest analiza zróżnicowania wewnętrznego poszczególnych miast. Nie jest właściwe porównywanie miast jako całości między sobą. Rewitalizacja jako proces przemian służących wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego najbardziej zdegradowanych obszarów zakłada optymalne wykorzystanie endogenicznych uwarunkowań i wzmacnianie lokalnych potencjałów (zalecenie Ministerstwa Infrastruktury</p>	<p>Analiza wewnętrzna została zaprezentowana zarówno dla miast rdzenia, jak i miast mniejszych. Ze względu na brak danych statystycznych dotyczących jednostek wydzielonych w miastach mniejszych (które umożliwiłyby statystyczną analizę wskaźnikową) oraz wielkość miast analizę wewnętrzną przeprowadzono w oparciu o wywiady pogłębione.</p> <p>W dokumencie dodano tabelę prezentującą podejście do realizacji analizy wewnętrznej dla miast rdzenia oraz miast mniejszych wraz z metodami i narzędziami wykorzystanymi w analizie.</p> <p>Odpowiednią analizę wewnętrzną gminy przygotowują na podstawie wytycznych MIR (oraz Urzędu Marszałkowskiego).</p>

		<p>i Rozwoju).</p> <p>Warto ponadto zaznaczyć, iż w stosunku do dalszej treści PRM pojawia się następująca nieścisłość. W dokumencie, w obrębie mniejszych miast (Rozdział 5.2.3 Charakterystyka obszarów do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi w mniejszych miastach BTOF) wyróżnia się poszczególne obszary wsparcia, czym jednocześnie dowodzi się, że jednak istniała potrzeba wydzielenia tego obszaru w obrębie mniejszego miasta (np. Koronowo, Nakło nad Notecią). Ponadto należy podkreślić, iż w części diagnostycznej dokumentu nie ma żadnych podstaw do delimitacji obszarów części miast, gdyż diagnoza została przeprowadzona w oparciu o całe miasta, a nie ich części, co jest niewłaściwe.</p>	
68	<p>Str. 39</p> <p>Program Rewitalizacji Miast jest dokumentem strategicznym z elementami operacyjnymi (...)</p> <p>Program rewitalizacji ma być dokumentem operacyjnym</p>	<p>Programy mają charakter operacyjno-wdrożeniowy i są ustawiane w celu realizacji strategii.</p>	<p>Ze względu na brak odpowiednich wytycznych na tym etapie Program ten może być jedynie dokumentem o charakterze strategicznym z elementami operacyjnymi.</p> <p>Program ten powinien stanowić bazę do opracowania dokumentów operacyjnych (tj. Lokalnych Programów Rewitalizacji), które to zgodnie z zapisami Założeń Narodowego Planu Rewitalizacji 2022 oraz wstępnymi (nieobowiązującymi) wytycznymi w zakresie rewitalizacji, będą przyjęte przez władze lokalne i to one będą podstawą do prowadzenia rewitalizacji.</p>
69	<p>Str. 43,</p> <p>2. Podsumowanie zarządcze</p> <p>Zbyt daleko posunięte uogólnienie listy kluczowych działań rewitalizacyjnych.</p>	<p>Czy wymienione (od punktów) działania dotyczą wszystkich obszarów wskazanych do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi? Należałoby tę listę bardziej doprecyzować, wskazując zestawy rekomendowanych kluczowych działań rewitalizacyjnych dla każdego obszaru z osobna.</p>	<p>Założeniem przyjętym w podsumowaniu zarządczym jest prezentacja najważniejszych elementów prac projektowych (np. sposobu prowadzenia diagnozy oraz wniosków) oraz działań, na realizacji których powinny skupić się Miasta w prowadzonych przez nie działaniach rewitalizacyjnych.</p> <p>Szczegółowa charakterystyka działań przewidzianych dla każdego obszaru zaprezentowana jest w pkt. Charakterystyka obszarów wskazanych do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi.</p> <p>Z tego względu oraz w celu zwiększenia przejrzystości podsumowania zarządczego nie ujęto pełnych wyników diagnozy, a jedynie ich kierunek.</p> <p>Jednocześnie zmodyfikowano zapis na: „Przykłady kluczowych działań rewitalizacyjnych na zidentyfikowanych obszarach problemowych.”</p>
70	<p>Str. 43,</p> <p>2. Podsumowanie zarządcze</p>	<p>Należy wykazać, iż działania te są odpowiedzią na problemy społeczne i że to z problemów o charakterze społecznym wynika potrzeba realizacji tych przedsięwzięć.</p>	<p>Wskazane kierunki działań dla poszczególnych obszarów problemowych wynikają z diagnozy oraz potrzeb tych obszarów.</p>

	Wskazane kluczowe działania rewitalizacyjne w dużej mierze wskazują przedsięwzięcia infrastrukturalne.		W tekście ujęto zapis „...cele i kierunki działań rewitalizacyjnych, bezpośrednio wynikające ze zdiagnozowanej sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej danej jednostki”.
71	Str. 45, Ze względu na to kryterium Kowalewo Pomorskie i Łabiszyn działania rewitalizacyjne prowadziły w oparciu o środki województwa kujawsko-pomorskiego w ramach „Funduszu dla miast do 5 tys. mieszkańców na realizację projektów w zakresie rewitalizacji”.	Kowalewo Pomorskie i Łabiszyn działania rewitalizacyjne prowadziły korzystając z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Natomiast przygotowano i uruchomiono także Fundusz dla miast do 5 tys. mieszkańców na realizację projektów w zakresie rewitalizacji, którego celem było wsparcie procesu rewitalizacji poprzez połączenie oddziaływania dotacji z Funduszu z wykorzystaniem środków z PROW na zadania związane z odnową miejscowości.	Uszczegółowiono zapis zgodnie z uwagą.
72	Str. 76, Fotografie dotyczące Wyspy Młyńskiej (Fot.10 i Fot.11) Sposób doboru fotografii	Zamieszczone w przedmiotowym dokumencie fotografie mogą wprowadzić w błąd. Owe fotografie ukazują fragmenty Wyspy Młyńskiej, jednakże warto zaznaczyć iż zostały one wykonane z dwóch różnych stron. Stąd też odbiorca może mieć wrażenie, iż widoczne na lewym zdjęciu Młyny Rothera, zostały zmodernizowane w taki sposób, jaki prezentuje fotografia zamieszczona po prawej stronie. Podczas, gdy w rzeczywistości zdjęcia te prezentują dwa różne obiekty. Po lewej rozebrana dawna przystań sportowa wraz z Młynami Rothera w tle, po prawej Przystań Bydgoszcz, powstała na miejscu wspomnianej starej przystani klubu sportowego „Zawisza”.	Uwagę uwzględniono. Skorygowano podpisy pod fotografiami, wskazując, że są to dwa różne obiekty
73	Str. 91-94, Mapy 7-9	Zastosowanie wykresu kołowego dla osób bezrobotnych, długotrwale bezrobotnych i pracujących może powodować złą interpretację wyników. Wykresu tego używa się do pokazania udziału w całości a w tym przypadku jest powielenie-osoby bezrobotne i długotrwale bezrobotne-tak teraz można interpretować ten wykres. Może inaczej podpisać, np. pracujących, bezrobotnych w tym długotrwale bezrobotnych.	Uwzględniono uwagę. Uzupełniono legendę. Do osób długotrwale bezrobotnych dopisano dodatkową informację o udziale w grupie osób bezrobotnych
74	Str.109, 4.1.1. Analiza społeczno-gospodarcza	Wniosek, że o niższym wskaźniku edukacji świadczy również liczba osób bezrobotnych z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej jest wnioskiem zbyt daleko posuniętym. To świadczy o tym, że im się jest gorzej wykształconym tym trudniej znaleźć pracę. Budzi wątpliwość czy wskaźnik ten powinien odnosić się do określenia poziomu edukacji. Raczej nie. On określa strukturę bezrobotnych.	Wskaźnik ten zaczerpnięty został z Wytycznych dotyczących przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013, gdzie dotyczył kryterium „Niski poziom edukacji, znaczące braki w umiejętnościach i wysoki odsetek osób porzucających szkołę”. Zastosowanie tych samych wskaźników umożliwi porównywalność.

75	Str.109, wykres 5	Lepszym rozwiązaniem byłoby odniesienie liczby niewykonujących obowiązku szkolnego nie do ogólnej liczby mieszkańców tylko do mieszkańców w tym wieku tj. 7-18 lat.	Wskaźnik ten odniesiono analogicznie do zaprezentowanego w Wytocznych dotyczących przygotowania Lokalnego Programu Rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2007-2013 wskaźnika dotyczącego „Liczby młodzieży niekontynuującej nauki na 1000 mieszkańców obszaru”. Zastosowanie tych samych wskaźników umożliwi porównywalność.
76	Str. 133, 4.2.1. Analiza urbanistyczna Błędnie zaklasyfikowanie „obszarów wyłączonych z użytkowania” jako kategorii obszarów zdegradowanych, do rewitalizacji	Podstawa wyłączenia z użytkowania poszczególnych obszarów jest bardzo różnorodna i może wynikać z bardzo wielu różnych powodów – od kwestii własnościowych (prawnych), poprzez planistyczne (rezerwacja korytarza), środowiskowe (korytarze ekologiczne, obszary ochronne), po kwestie bezpieczeństwa publicznego (bufory). Nie każdy obszar wyłączony z użytkowania jest więc efektem zaniedbań czy jest przestrzenią zdegradowaną. Część z nich była, jest i będzie „niezagospodarowana”, i proces rewitalizacji (jako przywracania starej bądź wprowadzania nowej funkcji) ich nie dotyczy. W związku z tym należy to doprecyzować, konkretnie jakie obszary zostały uwzględnione, wybrać z nich tylko te de facto zdegradowane.	Uwaga uwzględniona częściowo. Zgodnie z informacjami zawartymi w podrozdziale 4.2.1. Analiza urbanistyczna obszary wyłączone z użytkowania dotyczą działek użytkowych bądź odlogów miejskich Zmieniono zapisy z „obszary wyłączone z użytkowania (działki nieużytkowe i odlogi miejskie) na „działki nieużytkowe i odlogi miejskie” w tekście dokumentu. Jednocześnie zapisy w starej wersji pozostawiono w tabelach z punktacją (jest to odwzorowanie oryginalnych tabel oraz przeprowadzonych ankiet).
77	Str. 133, 4.2.1. Analiza urbanistyczna Błąd metodologiczny, polegający na wyłącznym oparciu badania o wyniki badań ankietowych.	Jeśli tak, to rozdział powinien się nazywać „Percepcja tkanki miejskiej przez mieszkańców”, z analizami urbanistycznymi ma to niewiele wspólnego. Nie można opierać analiz urbanistycznych o wybitnie subiektywne opinie mieszkańców, bowiem poczucie stanu zdegradowania danego obszaru pomiędzy poszczególnymi ankietowanymi może być różne: dla jednego będzie on bardzo zdegradowany a dla innego – nie zdegradowany w ogóle. Brakuje badania w postaci wizji lokalnych, wraz ze sporządzoną inwentaryzacją urbanistyczną, nakierowaną na identyfikację obszarów/obiektów zdegradowanych. W tej wersji dokumentu brakuje jakichkolwiek analiz urbanistycznych, opartych o odpowiednią metodologię i warsztat (nie ankiety!). Dla programu rewitalizacji takie analizy mają kluczowe wręcz znaczenie. Ich brak podważa poprawność całego dokumentu.	W ramach analizy urbanistycznej „oprócz badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców oraz spółdzielni mieszkaniowych, przeprowadzono także ocenę jakościową struktury miejskiej oraz zasobów mieszkalnictwa na podstawie wywiadów pogłębionych, które przeprowadzono wśród przedstawicieli władz i jednostek miejskich (np. MPU) oraz spółdzielni mieszkaniowych. Uzupełniająco w wybranych przypadkach wykorzystano wizyty terenowe. Czynnikiem ograniczającym analizy statystyczne jest brak danych dotyczących struktury miejskiej oraz zasobów mieszkalnictwa przez gminy ujęte w Programie Rewitalizacji Miast. Przystępując do prac nad analizą urbanistyczną Wykonawca zamierzał wykonać ją w oparciu o twarde dane takie jak np. <ul style="list-style-type: none">• Liczba budynków/mieszkań sprzed 1989r. do ogólnej liczby budynków/mieszkań,• Udział budynków sprzed 1989 roku bez jakichkolwiek prac termomodernizacyjnych,• Liczba zdegradowanych obiektów w stosunku do wszystkich obiektów (liczba budynków zagrożonych

			<p>wyburzeniem lub przeznaczonych do wyburzenia do liczby budynków ogółem),</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obszary zdegradowanej struktury miejskiej (powierzchnia przestrzeni publicznych zdegradowanych i lub niezbędnych i lub niezbędnych w danym obszarze: place, parki, tereny rekreacyjno-wypoczynkowe, ciągi piesze i rowerowe, itp.), • Powierzchnia obszarów przemysłowych, poeksploatacyjnych, powojennych, pokolejowych, wymagających rekultywacji. <p>Wymagane dane są dostępne w GUS jednak nie na poziomie małych miast czy jednostek urbanistycznych.</p>
78	<p>Str. 136, tabele 9-14</p> <p>Niejasne tabele, nie wiadomo z czego wychodzi suma umieszczona w ostatniej kolumnie</p>		<p>Uwaga uwzględniona. Dodano w tabelach wiersz wskazujący na sposób wyliczenia wartości umieszczonej w ostatniej kolumnie.</p>
79	<p>Str.160</p>	<p>Wszystkie mniejsze miasta BTOF w jednakowym stopniu kwalifikują się do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi, gdyż każde z nich posiada obszary kryzysowe. Z racji relatywnie niewielkich rozmiarów (pod kątem powierzchni), jak i liczby ludności oraz ze względu na fakt, iż w mniejszych miastach nie prowadzi się szczegółowej analizy statystycznej mniejszych jednostek / dzielnic tychże miast, analizę zróżnicowania wewnątrzmięskiego dokonano poprzez pogłębione wywiady, na bazie których uszczegółowiono obszary kryzysowe na obszarach miast.- gdzie tego dokonano?</p>	<p>Analiza zróżnicowania wewnątrzmięskiego miast mniejszych została przeprowadzona m.in. poprzez pogłębione wywiady z przedstawicielami władz miast, a także opinii mieszkańców wyrażonych za pomocą ankiety dotyczącej obszarów problemowych miast.</p> <p>Wyniki tej analizy ujęto w podrozdziale 5.2. Charakterystyka obszarów wskazanych do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi.</p> <p>W dokumencie dodano tabelę prezentującą podejście do realizacji analizy wewnątrzmięskiej dla miast rdzenia oraz miast mniejszych wraz z metodami i narzędziami wykorzystanymi w analizie.</p>
80	<p>Str. 163</p> <p>„Procedura wyboru projektów rewitalizacyjnych będzie procedurą kilkuetapową. Pierwszy etap stanowić będzie wstępna selekcja projektów dokonana przez poszczególne miasta wchodzące w skład BTOF. Miasta będą zobowiązane do stworzenia list projektów, które w dalszej kolejności będą oceniane przez Związek ZIT”.</p> <p>Program rewitalizacji powinien zawierać konkretny wykaz dopełniających się wzajemnie głównych projektów rewitalizacyjnych, dotyczących obszaru zdegradowanego, które będą realizowane w ramach danego programu rewitalizacji. Natomiast jego uzupełnieniem powinien być</p>	<p>Zalecenie Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju</p> <p>Bez konkretnych projektów nie będzie możliwe osiągnięcie żadnych celów, a środki finansowe zostaną wydane jedynie na przykładowe projekty, które nie będą w pewnym stopniu powiązane ze sobą .</p>	<p>Szczegóły dotyczące wykazu projektów powinny znaleźć się w Lokalnych Programach Rewitalizacji.</p> <p>Program Rewitalizacji Miast w stosunku do Lokalnych Programów Rewitalizacji jest więc dokumentem usytuowanym niejako „pomiędzy” poziomem województwa a poziomem gmin – dotyczy grupy 9 miast, JST z obszaru ZIT BTOF i jako taki nie podlega wytycznym dla żadnego z wymienionych poziomów, natomiast niewątpliwie musi zachować zgodność w definicjach i podstawowych mechanizmach postępowania właściwego dla procesów rewitalizacyjnych.</p> <p>Dokument ten powinien zatem, za sugestiami Urzędu</p>

	ogólny, zbiorczy opis innych, uzupełniających rodzajów projektów rewitalizacyjnych.		Marszałkowskiego stanowić opracowanie eksperckie stanowiące podstawę i źródło opracowania właściwych programów rewitalizacji, zgodnie z stosownymi wytycznymi programowymi .
81	Str. 166-259, 5.2.1. Charakterystyka obszarów wskazanych do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi, Wskazane problemy bardzo często opisują potrzeby infrastrukturalne bez uzasadnienia czynnika społecznego. Kierunki działań natomiast bardzo często mają na celu poprawę warunków życia, ale nie w kontekście rozwiązywania problemów społecznych.	Rewitalizacja powinna być kompleksowa i koncentrować uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru.	W pełni zgadzamy się z uwagą. W dokumencie wielokrotnie podkreśla się kluczową rolę aspektów społecznych i gospodarczych w stosunku do działań infrastrukturalnych, które to wobec tych pierwszych stanowią element uzupełniający. Prezentowane kierunki interwencji w ramach działań rewitalizacyjnych dla poszczególnych obszarów problemowych wskazują na działania, które mogą być elementem działań rewitalizacyjnych. Obszary wskazane do rewitalizacji spełniają kryteria społeczno-gospodarcze. Zidentyfikowane problemy społeczno-gospodarcze na danym terenie są podstawą do wyznaczania obszarów nadających się do podjęcia działań rewitalizacyjnych, Wspomniane działania infrastrukturalne są jedynie komplementarne do działań miękkich.
82	Str. 215, „działania rewitalizacyjne” Zdiagnozowany problem o „nieprzyjemnej nawierzchni traktów komunikacyjnych”	Zastosowanie kostki brukowej na starym mieście jest zjawiskiem powszechnie występującym w tej części miasta i ze względu na historyczny charakter tej części miasta (UNESCO) nie powinno być to uznawane jako problem	Przeformułowano zapis problemu z: „Nieprzyjemna nawierzchnia traktów komunikacyjnych (kostka brukowa poprzez swoją chropowatą fakturę utrudnia poruszenie się po Starówce) na „Nieprzyjemna nawierzchnia traktów komunikacyjnych (stan techniczny wykonanej kostki brukowej utrudnia poruszenie się po Starówce” Problem kostki brukowej na Starym Mieście jest wielokrotnie podnoszony przez mieszkańców, a także opisywany w prasie. Przygotowanie dokumentacji technicznej dla części infrastrukturalnej projektu rewitalizacyjnego powinny odzwierciedlać potrzeby mieszkańców, zwłaszcza osób starszych i niepełnosprawnych, a także rowerzystów.
Urząd Miasta Kowalewo Pomorskie			
83	Str. 71 dla Kowalewa Pomorskiego proszę zmienić zapis z „ W badanym okresie 2010-2013 nie były sporządzane roczne sprawozdania ani monitorowane wskaźniki z realizacji Programu”	Stan faktyczny	Uwaga uwzględniona. Zmieniono zapis zgodnie z uwagą

84	na „W badanym okresie 2010-2013” było sporządzone sprawozdanie w 2010 r. dla inwestycji „ Budowa centrum sportu i rekreacji IV etap - skate park” realizowanej w ramach Funduszu dla miast do 5 tysięcy mieszkańców na realizację projektów w zakresie rewitalizacji. Corocznie monitorowana jest realizacja zadań/inwestycji poprzez zamieszczanie na stronie BIP-u dokumentu pn.: Sprawozdanie z wykonania planu celów finansowo-rzeczowych Gminy Kowalewo Pomorskie”	Stan faktyczny	Uwaga częściowo uwzględniona. Poprawiono na: „W ramach działań sprawozdawczych corocznie sporządzane jest „Sprawozdanie z wykonania planu celów finansowo-rzeczowych Gminy Kowalewo Pomorskie”
85	Str. 258 W tabeli nr 22 w problemach dla Kowalewa Pomorskiego proszę zmienić zapis z „zły stan techniczny infrastruktury drogowej i wodno-kanalizacyjnej” na zły stan techniczny infrastruktury drogowej i sieci wodociągowej”	Istotna zmiana zapisu, odzwierciedlająca stan faktyczny	Uwaga uwzględniona. Zmieniono zgodnie z uwagą
86	Str. 150 W tabeli dla Kowalewa Pomorskiego proszę zmienić zapis z „zły stan techniczny istniejącej infrastruktury sieciowej (wodno-kanalizacyjnej)” na „na terenie miasta Kowalewo Pomorskie sieć kanalizacyjna jest w stanie dobrym, natomiast działań naprawczych wymaga sieć wodociągowa”	Istotna zmiana zapisu odzwierciedlająca stan faktyczny	Uwaga częściowo uwzględniona. Zmieniono na: „Zły stan techniczny istniejącej sieci wodociągowej” Nie zapisano, że sieć kanalizacyjna jest w dobrym stanie, gdyż przedmiotowa tabela ilustruje zidentyfikowane problemy
87	Str. 351 -Tabela 14 Zestawienie projektów zaproponowanych, przez respondentów wraz z ich uzasadnieniem – brak projektów zaproponowanych przez Gminę Kowalewo Pomorskie (tj. urzędników Urzędu Miejskiego)		Uwaga uwzględniona. W załączniku 2 w tabeli 14 Zestawienie projektów zaproponowanych przez respondentów wraz z ich uzasadnieniem dopisano projekty zaproponowane przez Gminę Kowalewo Pomorskie. Jednocześnie uwzględniono je także w charakterystyce obszarów wskazanych do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi
88	Str. 351 - Tabela 14 proszę wpisać w kolumnę „zaproponowane w danej lokalizacji „Rewitalizacja oświetlenia ulicznego” W kolumnę uzasadnienie realizacji projektu: - promowanie strategii niskoemisyjnej - poprawa jakości życia mieszkańców	- promowanie strategii niskoemisyjnej - poprawa jakości życia mieszkańców Poprawa jakości życia mieszkańców	Uwaga uwzględniona. Dopisano w załączniku 2 w tabeli 14 Zestawienie projektów zaproponowanych przez respondentów wraz z ich uzasadnieniem
89	Str. 351 Tabela 14 proszę wpisać w kolumnę „zaproponowane w danej lokalizacji „Rewitalizacja kamienic na terenie miasta (wokół rynku)” W kolumnę uzasadnienie realizacji projektu:	- poprawa jakości życia mieszkańców - poprawa estetyki miasta	Uwaga uwzględniona. Dopisano w załączniku 2 w tabeli 14 Zestawienie projektów zaproponowanych przez respondentów wraz z ich uzasadnieniem

	- poprawa jakości życia mieszkańców, -poprawa estetyki miasta		
90	Str. 351 Tabela 14 proszę wpisać w kolumnę „zaproponowane w danej lokalizacji „Modernizacja budynków popegeerowskich, z przeznaczeniem na budynki mieszkalne”. W kolumnę uzasadnienie realizacji projektu: - odnowienie zdegradowanych budynków, - poprawa jakości życia mieszkańców	- odnowienie zdegradowanych budynków, - poprawa jakości życia mieszkańców	Uwaga uwzględniona. Dopisano w załączniku 2 w tabeli 14 Zestawienie projektów zaproponowanych przez respondentów wraz z ich uzasadnieniem
91	Str. 351Tabela 14 proszę wpisać w kolumnę „zaproponowane w danej lokalizacji „Utworzenie zielonych ścieżek” W kolumnę uzasadnienie realizacji projektu: -poprawa jakości życia mieszkańców, - zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców, - propagowanie zdrowego stylu życia	- poprawa jakości życia mieszkańców, - zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców, - propagowanie zdrowego stylu życia	Uwaga uwzględniona. Dopisano w załączniku 2 w tabeli 14 Zestawienie projektów zaproponowanych przez respondentów wraz z ich uzasadnieniem
92	Str. 351 Tabela 14 proszę wpisać w kolumnę „zaproponowane w danej lokalizacji „Rewitalizacja terenów zieleni” W kolumnę uzasadnienie realizacji projektu: - poprawa jakości życia mieszkańców, - podniesienie estetyki miejscowości	- poprawa jakości życia mieszkańców, - podniesienie estetyki miejscowości	Uwaga uwzględniona. Dopisano w załączniku 2 w tabeli 14 Zestawienie projektów zaproponowanych przez respondentów wraz z ich uzasadnieniem
93	Str. 351 Tabela 14 proszę wpisać w kolumnę „zaproponowane w danej lokalizacji „Zagospodarowanie dworców na cele rekreacyjno-turystyczne” W kolumnę uzasadnienie realizacji projektu: - poprawa jakości życia mieszkańców, - rozwój sportu i turystyki - zwiększenie estetyki miejscowości		Uwaga uwzględniona. Dopisano w załączniku 2 w tabeli 14 Zestawienie projektów zaproponowanych przez respondentów wraz z ich uzasadnieniem
94	Str. 351 Tabela 14 proszę wpisać w kolumnę „zaproponowane w danej lokalizacji „Zagospodarowanie terenu poprzez budowę amfiteatru wraz z infrastrukturą towarzyszącą”	- integracja i aktywizacja mieszkańców	Uwaga uwzględniona. Dopisano w załączniku 2 w tabeli 14 Zestawienie projektów zaproponowanych przez respondentów wraz z ich uzasadnieniem

	W kolumnę uzasadnienie realizacji projektu - integracja i aktywizacja mieszkańców		
95	Str. 351 Tabela 14 proszę wpisać w kolumnę „zaproponowane w danej lokalizacji „Realizacja programu pn.: „Koniec z biernością” W kolumnę uzasadnienie realizacji projektu: - walka z ubóstwem, - walka z bezrobociem, - mobilizacja mieszkańców do podjęcia pracy, - walka z alkoholizmem i przemocą w rodzinie	- walka z ubóstwem, - walka z bezrobociem, - mobilizacja mieszkańców do podjęcia pracy, - walka z alkoholizmem i przemocą w rodzinie	Uwaga uwzględniona. Dopisano w załączniku 2 w tabeli 14 Zestawienie projektów zaproponowanych przez respondentów wraz z ich uzasadnieniem
96	Str. 351 Tabela 14 proszę wpisać w kolumnę „zaproponowane w danej lokalizacji „Realizacja programów dla osób starszych i niepełnosprawnych” W kolumnę uzasadnienie realizacji projektu - poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych - mobilizacja do aktywnego uczestnictwa w życiu wspólnoty mieszkańców	- poprawa jakości życia osób starszych i niepełnosprawnych - mobilizacja do aktywnego uczestnictwa w życiu wspólnoty mieszkańców	Uwaga uwzględniona. Dopisano w załączniku 2 w tabeli 14 Zestawienie projektów zaproponowanych przez respondentów wraz z ich uzasadnieniem
Spółdzielnia Mieszkaniowa Kowalewo Pomorskie			
97	4.2. Podsystem urbanistyczny, tab. 22, str. 258 Obszar do rewitalizacji Zasięg obszaru Obszar I Osiedle mieszkaniowe, bloki. ul. Fosa Jagiellońska Obszar II Osiedle mieszkaniowe, bloki ul. Marii Konopnickiej	Zły stan techniczny terenów zieleni, chodników, brak utwardzeń chodników i parkingów. Zły stan techniczny parkingów, dróg i chodników osiedlowych oraz terenów zielonych.	Uwzględniono uwagę częściowo - nie wyznaczono nowych obszarów, lecz podkreślono, że w obrębie miasta Kowalewo Pomorskie negatywnie wyróżniają się tereny przy ulicach Fosa Jagiellońska i Marii Konopnickiej.
Urząd Miasta Chełmży			
98	3.4. Zasady monitoringu i ewaluacji LPR, strona 70. W trzecim akapicie dot. Chełmży odniesiono się wyłącznie do sprawozdania za rok 2013. Nie dokonano analizy w	Wskazany w przedmiotowym akapicie projekt miał największe znaczenie na kształtowanie wskaźników w roku 2013. Mając na uwadze dotychczasowy przebieg realizacji	Uwaga uwzględniona. Dokonano analizy w kontekście wszystkich sprawozdań z wdrażania LPR

	kontekście całego okresu wdrażania LPR.	<p>założeń LPR największym i najważniejszym przedsięwzięciem była „Rewitalizacja strefy śródmiejskiej Chełmży w części zlokalizowanej przy Jeziorze Chełmżyńskim od ul. Tumskiej do ul. Toruńskiej – etap I”.</p> <p>Przedmiotowe zadanie miało również największy wpływ na realizację wskaźników i osiągnięcie zakładanych rezultatów rewitalizacji.</p> <p>Pozostałe informacje we wskazanym akapicie również odnoszą się wyłącznie do sprawozdania za rok 2013 i nie odzwierciedlają całego okresu wdrażania LPR.</p> <p>Proszę o dokonanie ponownej analizy przesłanych sprawozdań i zamieszczenie kompleksowych wniosków dot. przebiegu realizacji działań rewitalizacyjnych.</p>	
99	<p>5.2. Charakterystyka obszarów wskazanych do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi, strona 239.</p> <p>Zamiast „Katedra Świętej Trójcy” winno być „konkatedra pw. Świętej Trójcy”.</p> <p>Skąd informacja, że istniejące tereny zielone ulegają stopniowej degradacji.</p> <p>W tym miejscu warto również wspomnieć o infrastrukturze edukacyjnej. Na terenie miasta funkcjonują trzy szkoły podstawowe, gimnazjum, zespół szkół specjalnych, zespół szkół średnich, szkoła muzyczna i dwa przedszkola. Powyższe informacje byłyby spójne z dalszą częścią charakterystyki miasta Chełmży.</p>	<p>Urząd Miasta Chełmży prowadzi ustawiczne działania na rzecz zagospodarowania i rekultywacji terenów zielonych występujących na terenie miasta. Wobec powyższego zieleni miejska, zwłaszcza w centrum miasta jest utrzymywana w dobrym stanie. Występują miejsca, które wymagają kompleksowego zagospodarowania, jednak nie są to obszary w żaden sposób zdegradowane.</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Poprawiono na konkatedrę pw. Świętej Trójcy.</p> <p>Dodano: „Na terenie miasta funkcjonują trzy szkoły podstawowe, gimnazjum, zespół szkół specjalnych, zespół szkół średnich, szkoła muzyczna i dwa przedszkola. Zieleni miejska, zwłaszcza ta zlokalizowana w centrum miasta jest utrzymywana w dobrym stanie. Występują miejsca, które wymagają kompleksowego zagospodarowania, jednak nie można zaliczyć ich do obszarów zdegradowanych. Urząd Miasta Chełmży prowadzi systematyczne działania na rzecz zagospodarowania i rekultywacji terenów zieleni występujących na terenie miasta”.</p>
100	<p>5.2. Charakterystyka obszarów wskazanych do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi, strona 242.</p> <p>W pierwszym akapicie od góry, w przedostatnim zdaniu jest informacja o niewystarczającej kanalizacji deszczowej w okolicach ulicy Kościuszki.</p> <p>Wzdłuż ulicy Kościuszki występuje jedynie kanalizacja ogólnospławna. Proszę o sprostowanie powyższej informacji.</p>		<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Sprostowano informację zgodnie z uwagą</p>
101	<p>5.2. Charakterystyka obszarów wskazanych do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi, strona 242, Tabela 18.</p> <p>Obszar I powinien zostać rozszerzony o obszar ograniczony ulicami Polną, Dworcową i Hallera.</p> <p>Obszar II (zawężony obszar V w obecnym LPR) rozciąga się</p>	<p>Obszary oddziaływania we wskazanym kształcie zostały określone na etapie przygotowania dokumentu, w trakcie spotkań oraz rozmów telefonicznych.</p>	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Rozszerzono obszary zgodnie z uwagami</p>

	wzdłuż ulic Chełmińskiej (od skrzyżowania z ul. 3-go Maja), Chełmińskie Przedmieście oraz Polnej (na odcinku do ul. Hallera). Do zdiagnozowanych w tym obszarze problemów można dopisać zły stan infrastruktury drogowej.		
102	5.2. Charakterystyka obszarów wskazanych do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi, strona 243. Do zdiagnozowanych problemów proszę dopisać zły stan infrastruktury edukacyjnej. Brak zagospodarowania terenów przyszkolnych, brak szkolnej infrastruktury sportowej. Ponadto proszę ująć niewystarczający dostęp do infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Poza problemami infrastrukturalnymi powinny zostać wskazane również problemy o charakterze społecznym – wysoki wskaźnik bezrobocia, znaczna część osób korzystających z pomocy społecznej. W opisie kierunków działań wkraść się błąd – w czwartym punkcie powinno być Kościół św. Mikołaja zamiast św. Mateusza.	Niniejsze problemy są spójne z informacjami uwzględnionymi we wcześniejszej części przedmiotowego dokumentu.	Uwaga uwzględniona
103	5.2. Charakterystyka obszarów wskazanych do objęcia działaniami rewitalizacyjnymi, strona 244. Do kierunków działań należałoby wskazać działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i aktywizacji osób bezrobotnych, w tym wsparcie dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą.	Tego rodzaju działania zostały ujęte w ramach ogólnej koncepcji działań rewitalizacyjnych, zgłoszonych w formie fizyki projektowej na etapie opracowania Strategii ZIT.	Uwaga uwzględniona. Dodano działanie na rzecz rozwoju przedsiębiorczości i aktywizacji osób bezrobotnych, w tym wsparcie dla osób rozpoczynających działalność gospodarczą
Miejska Pracownia Urbanistyczna w Toruniu			
104	s. 17 Zastąpić słowo potencjałów lub wytłumaczyć o jakie chodzi.	Nieprecyzyjne określenie	Uwaga uwzględniona. Zmieniono zapis na: „Program Rewitalizacji Miast musi bezpośrednio nawiązywać do możliwości, deficytów i potrzeb zarówno całego miasta, jak i poszczególnych zespołów wyznaczonych do rewitalizacji”.
105	s. 23 Zła jakość ryciny.	Rycina jest nieczytelna	Uwaga częściowo uwzględniona. Dokonano przeglądu dokumentu pod kątem przejrzystości grafiki. Dopisano opis do schematu dotyczącego mapowania

106	<p>s. 26</p> <p>Nie należy analizować miast w całości w odniesieniu do ich potrzeb rewitalizacyjnych.</p>	<p>Należy podzielić miasta na mniejsze jednostki i wyznaczyć obszary, które należy objąć procesem rewitalizacji.</p>	<p>interesariuszy (ze względu na zgłoszony brak czytelności).</p> <p>Analiza wewnątrzmięjska została zaprezentowana zarówno dla miast rdzenia, jak i miast mniejszych. Ze względu na brak danych statystycznych dotyczących jednostek wydzielonych w miastach mniejszych (które umożliwiłyby statystyczną analizę wskaźnikową) oraz wielkość miast analizę wewnątrzmięjską przeprowadzono w oparciu o wywiady pogłębione.</p> <p>W dokumencie dodano tabelę prezentującą podejście do realizacji analizy wewnątrzmięjskiej dla miast rdzenia oraz miast mniejszych wraz z metodami i narzędziami wykorzystanymi w analizie.</p> <p>W dokumencie dodano niniejszy zapis.</p> <p>W przypadku mniejszych miast BTOF ze względu na ich wielkość i względną spójność przestrzenną obszaru, analizowane są one w całości. Niejednokrotnie miasta te pod względem powierzchni i liczby ludności są porównywalne z jednostkami urbanistycznymi Bydgoszczy i Torunia. W związku z tym wyznaczanie i porównywanie poszczególnych obszarów wewnątrz mniejszych miast nie jest niezbędne ze względu na to, iż po pierwsze, w wielu przypadkach mniejsze miasta obszaru funkcjonalnego nie prowadzą statystyk, które w sposób spójny umożliwiłyby ich wewnątrzmięjskie porównanie, po drugie, realizowane na terenie tych miast działania rewitalizacyjne w bezpośrednim stopniu oddziaływać będą na obszar całego miasta. Dlatego też, w ramach niniejszego opracowania przypisuje im się charakter jednostek urbanistycznych i tak też są rozpatrywane w przeprowadzanych analizach. Podejście takie odpowiada zapisom dokumentu Rewitalizacja obszarów zdegradowanych w miastach, w którym wskazuje się, iż „należy przyjąć zasadę, że to jednostki urbanistyczne powinny być obszarami, które – o ile na danym terenie zidentyfikuje się kryzys – będą rewitalizowane w całości”[1]. Analiza zróżnicowania wewnątrzmięjskiego miast mniejszych została dokonana przede wszystkim na bazie pogłębionych wywiadów z przedstawicielami kluczowych komórek jednostek miejskich, badania ankietowego z mieszkańcami oraz analizy doświadczeń miast w zakresie realizacji działań rewitalizacyjnych w poprzedniej perspektywie finansowej.</p> <p>Przypis [1] - Rewitalizacja obszarów zdegradowanych w miastach – propozycje zmian prawnych Część I, Instytut Rozwoju Miast, Kraków 2013, s. 53</p>
-----	---	--	---

107	s.37 Zrezygnować z określenia, że czynnikiem decydującym o opracowaniu LPR dla Torunia był wyraźny kryzys miejski.	O kryzysie możemy mówić w odniesieniu do załamania funkcji gospodarczej, społecznej w mieście itd. Nie ma takich symptomów w Toruniu	Uwaga uwzględniona. Zrezygnowano ze wskazanego zapisu
108	s. 86-105 Zmienić barwy w legendzie pod rycinami (mapami).	Kolor najjaśniejszych odnosi się do małej intensywności, kolor ciemniejszy oznacza wysoką intensywność zjawiska. Zatem skala kolorów powinna zmieniać się od kolorów mniej intensywnych do bardziej intensywnych.	Uwaga uwzględniona. Zmieniono barwy w legendach pod rycinami
109	s. 158-205 Dodać granice analizowanych obszarów na zdjęciach satelitarnych.	Zdjęcia są nieczytelne, nie widać na nich jakiego obszaru w mieście dotyczy analiza	Uwaga uwzględniona. Skorygowano mapy satelitarne z granicami poszczególnych jednostek Bydgoszczy i Torunia
110	s. 158-233 Brak roku wykonania fotografii.	Dodać informację o roku wykonania fotografii.	Uwaga uwzględniona. Dopisano rok wykonania/zamieszczenia na stronie internetowej fotografii
111	s. 165 Błąd: funkcja mieszkalnictwa.	Poprawnie: funkcja mieszkaniowa	Uwaga uwzględniona. Zamieniono na poprawną wersję - funkcja mieszkaniowa
112	s. 179 Błąd: trasy nadwiślańskiej.	Poprawnie: terasy nadwiślańskiej	Uwaga uwzględniona. Poprawiono zgodnie z uwagą
Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych			
113	Całość dokumentu W ramach rewitalizacji budynków, mogłyby powstawać w gminach Latarnie Cyfrowe, a działający tam na zasadach porozumień Latarnicy przyczynialiby się w znacznym stopniu do rewitalizacji społecznej danego obszaru, po przez właśnie animację cyfrową oraz wspólne z NGO tworzenie nowej jakości życia dla osób wykluczonych, bądź zagrożonych wykluczeniem, wychodząc z założenia by dać miejsce dla wspólnych działań i tworzenia produktów/usług, którymi będzie się można dzielić i współtworzyć z lokalną społecznością.	Niestety, takich miejsc brak w miastach omawianego obszaru funkcjonalnego, zasadne byłoby więc ustanowienie takiego miejsca, które będzie służyło nie tylko NGO, ale będzie też polem do spotkań administracji, biznesu, wówczas będzie to przestrzeń uwzględniająca różne punkty widzenia	Zgłoszona uwaga ma charakter pomysłu / koncepcji na inicjatywę. Działania miękkie ukierunkowane na włączenie społeczne i przeciwdziałające wykluczeniu mają dużą szansę na realizację oraz dofinansowanie.

Nazwa Deloitte odnosi się do jednej lub kilku jednostek Deloitte Touche Tohmatsu Limited, prywatnego podmiotu prawa brytyjskiego z ograniczoną odpowiedzialnością i jego firm członkowskich, które stanowią oddzielne i niezależne podmioty prawne. Dokładny opis struktury prawnej Deloitte Touche Tohmatsu Limited oraz jego firm członkowskich można znaleźć na stronie www.deloitte.com/pl/onas

Member of Deloitte Touche Tohmatsu Limited

© 2014 Deloitte Polska

